

Dobřichovické Kukátko

Čtvrtletník aneb čtvero ročních dob v životě věcí, slov, nápadů, zvířat, lidí.

Dobřichovice na rozcestí? • Když rozum zůstane stát ... • **10 let CKP** • Trénování paměti • **Osudy selských gruntů** • Literární kavárna v Dobřichovicích • **S betlémy do Verony** • Kultura • **Sport**

DOB-Invest a.s.

NABÍDKA NEMOVITOSTÍ

k prodeji právě dokončovaný rodinný dům v Randově ulici v Dobřichovicích – dva samostatné mezonetové byty 4+kk s příslušenstvím, terasou, garážovým stáním, pozemek 1.029 m², možnost koupě domu jako celku nebo bytů jednotlivě, cena každé poloviny domu 5,3 mil. Kč vč. DPH

DOB-Invest a.s.:

Za Mlýnem 2, 252 29 Dobřichovice, www.dob-invest.cz, dob-invest@dob-invest.cz
Tel.: 257 712 630, 222 331 350, 606 620 920

Stavební prodej J+K a.s.

STAVEBNÍ MATERIÁLY
ROZVOZ A SKLÁDÁNÍ ZAKOUPENÉHO MATERIÁLU

Dobřichovice, Pražská 819

Provozní doba: Po-Pá: 7-12 13-16, So: 8-11

721 554 000, 257 710 141

257 710 143

dobrichovice@stavebniprodej.cz

www.stavebniprodej.cz

DIMAN s.r.o., Dobřichovice

nabízí využití renovovaných prostor bývalého statku
– KULTURNÍHO A SPOLEČENSKÉHO SÁLU –

Možnost pořádání menších koncertů,
divadelních představení, společenských akcí,
školení, seminářů,
obchodních a prezentačních akcí.

Pronájem sálu Dr. Fürsta:

pronájem sálu bez přílehlé místnosti – velikost sálu 78 m ²	200 Kč/hod.
pronájem sálu včetně přílehlé místnosti (sál s jevištěm) – 104 m ²	250 Kč/hod.
pronájem piana	50 Kč/hod.
pronájem židli – vybavení sálu jako hlediště	50 Kč/hod.
pronájem skládacích stolů	50 Kč/hod.

provozní a cenové podmínky při déletrvajících akcích - individuální dohoda

BLIŽŠÍ INFORMACE:

Diman s.r.o., 5. května 3, 252 29 Dobřichovice
Ing. Magda Havlíková
tel. 602 660 960, 257 710 735, Za Mlýnem 888, Dobřichovice

OBLUDNÉ DIVADLO v kostele

Noc z 23. na 24. února 1950. Černý tudor projíždí zasněženou Výsočinou. Cesta z Valdic u Jičina do Či-
hoště trvá v zimním nečase tři až čtyři hodiny. Vpředu řídí se spolujezdcem, který popíjí čaj z termosky.
Na zadním sedadle zhrouceně leží osmačtyřicetiletý kněz s oteklou tváří, který má na nohou narvané
bačkory, na nártu rozstříhané, aby se do nich jeho opuchlé nohy vůbec vešly. Paradoxem je, že estébáci
je bez dovolení vzali valdickému bachaři Táborskému. Dva rozsvícené světlomety metají žluté kužely po
sněhu, konečně se před nimi objeví cedule s nápisem obce: Čihošť. Soudruzi zastavují a čekají, až si pro
ně do tmy přijdou s baterkami kolegové, kteří již „operují“ ve vsi.

Je po půlnoci a pražští příslušníci StB soudruzi Bohumil Košar a Stanislav Cviček právě přivezli z val-
dické věznice na filmovou rekonstrukci kněze Josefa Toufara. Dobitého po brutálních výsleších, těžce
a sípavě dýchajícího, podivně zkroutěného a držícího se za břicho. To už není ani Getsemanská zahrada,
ani bičování – teď se losuje o jeho šat. Jihlavský estébák Josef Solář, který šel k autu za ves a žoviálně
uvítal unavené soudruhy z Prahy, v roce 1968 prohlásil: „Toufar nemohl normálně jít a dva naši soudruzi
jej museli vést. Při této chůzi vydával bolestné nářky. Trochu mi to připomínalo chroptění. Když přišel do
kostela, kde bylo světlo, povšiml jsem si ho blíže. Měl takový ustaraný vrásčitý obličej. Usoudil jsem, že
byl asi bit.“ A jeho kolega Bokr v roce 1968 vypověděl: „Markantní byly jakési škrabance na pravé tváři
a nápadně suché a rozpraskané rty. Těžko mluvil. Po celou dobu mu někdo pomáhal tím, že ho držel pod
paží. Sám se nemohl ani obléci, protože nemohl zvednout ruce.“ V rozsvíceném kostele se pohybovalo ko-
lem dvaceti příslušníků StB, specialistů z technické skupiny, ubytovaných v ledečském Hotelu Koželuzna.
Ostatní ti už v kostele „pracovali“ druhou noc a stále se jim nedařilo sestrojít onen podvodný mechanis-
mus gum a pér, kterým 11. prosince 1949 údajně vychyloval kříž sám Toufar ...

Miloš Doležal, *Jako bychom dnes zemřít měli*, s. 190 – 191.

28. ledna 1950 byl zatčen číhošťský farář P. Josef Toufar (http://cs.wikipedia.org/wiki/Josef_Toufar). Byl odvezen do valdické věznice a tam poté krutě mučen a týrán a na následky tohoto mučení 25. února téhož roku zemřel. Pohřben byl v hromadném hrobě v Ďáblících, a to dokonce pod falešným jménem Zouhar ... Vedoucí vyšetřovatelského týmu L. Mácha byl v roce 1998 odsouzen k pěti letům odnětí svobody nepodmíněně (přímou souvislost mezi mučením a smrtí se mu nepodařilo prokázat, ačkoli podle expertů byla vysoce pravděpodobná, nedokázali mu ani úmyslné pozdní poskytnutí pomoci). V roce 1999 změnil odvolací soud trest na dva roky. Trest ale ze zdravotních důvodů nenastoupil ... (Mimoходом: vzpomínáte na nedáv-

nou kausu Petra Placáka? viz (<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/209583-unos-petra-placaka-je-dle-soudu-promlacen-placak-to-da-vys/>) V r. 2012 vydala Nová tiskárna Pelhřimov, spol. s r. o., s podporou Nadace Charty 77 a Prof. Karla Vašáka knihu básníka, rozhlasového redaktora a publicisty Miloše Doležala *Jako bychom dnes zemřít měli* (drama života, kněžství a mučednické smrti číhošťského faráře P. Josefa Toufara). Knihu důkladnou, poctivou a absolutně dokumentárně věrnou, přitom však až krutě člověčí. Kniha získala koncem roku 2012 v anketě Lidových novin ocenění Kniha roku. A právem. A protože právě prožíváme měsíce a dny, kdy se to vše před 63 lety stalo, sáhli jsme k úryvku z této výjimečné práce.

Pavel Hokr – hudební škola nabízí
RYCHLOKURZ KLAVÍRU PRO DOSPĚLÉ

- Pro začátečníky bez jakýchkoli hudebních znalostí
- Naučíte se hrát jednoduché písničky, převážně lidovky

TERMÍN: 1. část 18.4. 17:30-20:00
2. část 25.4. 17:30-20:00

MÍSTO KONÁNÍ:
ZŠ Černošice – Mokropsy

CENA: 1500 Kč ; V ceně je možnost zapůjčení nástroje domů na týden mezi 1. a 2. částí kurzu

VÍCE INFORMACÍ NAJDETE NA
www.pavelhokr.cz

PŘIHLAŠOVÁNÍ:
pavelhokr@centrum.cz, tel.: 608 745 297

ZDE

JE PROSTOR PRO INZERCÍ VAŠÍ FIRMY.

Určitě najdeme způsob, jak Vás zviditelnit. Dotazy zasílejte do redakce na e-mail:
kukatko@dobrich.cz, příp. rovnou objednejte zveřejnění inzerátu dle ceníku níže. Zpracovatel inzerce: gabeva@volny.cz

DOBŘICH s.r.o., Dobřichovice

nabízí možnost inzerce V DOBŘICHOVICKÉM KUKÁTKU

časopis vychází jako občasník, obvykle čtvrtletně v březnu, červnu, září a prosinci

Ceník		
* A5 (celá vnitřní strana) 3 500 Kč Celoroční inzerce 11.200 Kč (4x 2.800 Kč)	* A5 (zadní strana pro PARTNERA Dobřichovického Kukátka) 10 000 Kč. Celoroční inzerce 32.000 Kč (4x 8.000 Kč)	
* A6 (polovina vnitřní strany) 2 000 Kč Celoroční inzerce 6 800 Kč (4 x 1700 Kč)	Partner získává zhotovení inzerátu zdarma, zveřejnění PR článku a příp. další dohodnuté výhody. Formáty menší než A6 budou přijímány dle prostorových možností za smluvní ceny. Nekomerční řádková inzerce zdarma!	
* A5 (třetí strana obálky + PR článku) 5 000 Kč Celoroční inzerce 16 000 Kč (4 x 4000 Kč)		

Kontakt: Stanislav Mikeš, mob. 605 179 192, e-mail: gabeva@volny.cz

JARU blíží!

Vážení čtenáři, povolební kocovina ještě nepřešla, velikánové velikánovičové přicházejí i odcházejí a míra trapnosti obého je k naší hrůze stále větší, než bychom si byli ochotni před časem připustit. A to už jsme za ta léta hodně otrlí, a to už s nimi máme věru bohatě zkušenosti ... Vyhodíme je ze svého života dveřmi, vlezou tam oknem. Zavřeme okno, vylezou ze sklepa, někdy i z žumpy ...

A přitom tento začátek předjaří, kdy odcházející zima drží se svých posledních šancí jako poslanci imunity, je tak zajímavým časem! Že zima zůstane, je jisté asi stejně tak, jako že jednou se naše obec začne v zimě starat o chodníky, cesty to občanů druhé kategorie, nebo že na dobřichovickém nádraží budou zametené a posypané peróny ...

Ano, jaro je za dveřmi a přijde. To napjaté očekávání, kdy už hlína začne tak pěkně vonět a první pták zazpívá svůj první jarní zpěv! Otevíráte v této chvíli první, tedy jarní číslo Kukátka v roce 2013. Pomalu se blížíme k 30. ročníku. Ten letošní bude již 29. Kdo by to byl tehdy čekal, že?

Co jsme pro Vás tentokrát připravili?

V letošním prvním čísle najdete několik postřehů a úvah k aktuálním debatám o podobě a budoucnosti obce. Je to logické, jde o hodně, jde vlastně o to, kam se naše město bude dále ubírat. V té souvislosti Vás také jistě zaujmou historické zprávy o stavbách v centru obce, jichž se ony úvahy také týkají. Chceme jimi dát těmto úvahám a debatám jistý historický kontext.

Znovu se vrátíme k 10. výročí působení CKP Dobřichovice. Po delším čase jsme oživilí také rubriku Tip na výlet inspirování zajímavým textem poslaným z dalekých Španěl. Kultura samozřejmě nezůstala stranou, kro-

mě pozvánek na jednotlivé akce Vás jistě potěší zpráva o úspěchu dobřichovických betlémů na proslulé výstavě v italské Veroně či naděje na vznik první dobřichovické literární kavárny. Ve sportovní rubrice pak na Vás čekají výsledky dobřichovických volejbalistů a volejbalistek i zprávy o přípravách fotbalistů na jarní část krajského přeboru. Trochu zvláštní je tentokrát rubrika Osobnosti. Chtěli jsme v ní vzdát poctu autorovi, jenž do Kukátka přispěl několika moc pěknými texty a jenž nás nečekaně v lednu opustil. Na Alexe Koenigsmarka vzpomeneme ještě také jedním z jeho textů. Přejeme Vám, vážení čtenáři, hezké počtení. Jaru blíží!

Znovu děkujeme za všechny Vaše ohlasy a těšíme se na další. Na způsobu distribuce tištěné verze Kukátka se nadále nic nemění. Kromě tištěné podoby (na náklady vydavatele dojde do všech dobřichovických domovních schránek) rozesíláme Kukátko též elektronicky ve formátu pdf. Jakýkoliv nový zájemce může o tuto formu požádat. Naopak, nepřejete-li si Kukátko dostávat v elektronické podobě, samozřejmě Vás ze seznamu adresátů vyřadíme.

Pokud jde o elektronické verze příspěvků, posílejte je již jen na naši novou e-mailovou adresu kukatko@dobrich.cz. Dovolujeme si však požádat, abyste svůj text nijak speciálně neformátovali, ulehčí nám to naše vlastní zpracování textu. Rovněž nám usnadní práci, jsou-li zaslané příspěvky vykorigované a jsou-li co nejméně ve sporu s jazykovou normou. A pokud nám chcete opravdu udělat radost, pište, prosíme, slova kurs a diskutujte se s. Děkujeme Vám za pochopení a na Vaše příspěvky a reakce se moc těšíme.

Vaše redakce

Soutěž o titulní fotografie Kukátka úspěšně zahájena

Vážení čtenáři!

V minulém čísle jsme vyhlásili experiment – vypsalí jsme soutěž o titulní fotografii pro náš čtvrtletník. První výsledek můžete vidět hned v tomto čísle. Autorem fotografie na titulní stránce tohoto Kukátka je paní Ivana Caldová. Blahopřejeme jí k úvodnímu vítězství a děkujeme za fotografii.

Pro autorku snímku a všechny další čtenáře: Neostýchejte se a posílejte nám průběžně další záběry z našeho okolí, neobvyklé pohledy na dění v Dobřichovicích či emotivní záběry míst, jež všichni dobře známe. Nejhezčí fotografií vybere redakce Kukátka ke zveřejnění na titulu příštích Kukátek, a bude tak těšit nejen Vaši rodinu a známé, ale i širší veřejnost.

Neváhejte a své snímky posílejte na adresu manželů Žůrkových, kteří zpracovávají grafickou podobu Kukátka: info@zurkovi.com a v kopii na redakční adresu kukatko@dobrich.cz, uveďte prosím Vaše jméno, místo, kde byl snímek pořízen, a datum vytvoření. Velikost fotografie musí být alespoň 3 MB. Rozhodně ji tedy pro posílání emailem nijak nekomprimujte. Uzávěrka soutěže pro letní Kukátko bude cca 15. 5. 2013. Pro další čísla obecně vždy těsně po polovině měsíce srpna, listopadu a února. Vaší tvorbě se meze nekladou, hlavním faktorem posuzování bude atmosféra korespondující s obdobím, v jakém Kukátko vychází. Takže ... vezměte foťák do ruky, otevřete oči a ukažte nám, jak vidíte Dobřichovice právě Vy.

Redakce

Jarní zastavení	5
Slovo redakce	6
Aktuality	8
Z našeho života	12
O zdraví	13
Spolky/tip na výlet	18
Z historie	20
Osobnosti	28
Kultura	31
Sport	37
Fotoseriál	39

Dobřichovické **Kukátko**

Registrováno Ministerstvem kultury České republiky pod č. MK ČR E 12574.

Vydává Dobřich s. r. o., 5. května 3, Dobřichovice
IČ: 64827640.

Řídí redakční rada ve složení: Ing. Vladimír Bezděk, Doc. RNDr. Emil Calda, Ing. Daniel Havlík, JUDr. Pavel Kosatík, PhDr. Jiří Matl (předseda), Mgr. Jana Váňová.

Grafické zpracování: Žůrkovi studio (studio.zurkovi.com)

Tisk: Ofsetová tiskárna SWL

Středohorská 549, 104 00 Praha 10 – Uhřetěves

Uzávěrka tohoto čísla 15. 2. 2013. Uzávěrka příštího čísla cca 15. 5. 2013. Kukátko vychází v první polovině března, června, září a prosince.

Adresa:

Jiří Matl, Strmá 139, 252 29 Dobřichovice
(kukatko@dobrich.cz)

Distribuuje zdarma v Dobřichovicích laskavou péčí poštovních doručovatelek a smluvních partnerů. Kukátko můžete také obdržet e-mailem ve formátu PDF a najdete je rovněž na Internetu v rámci stránky www.dobrichovice.cz nebo www.dobrich.cz.

Fotografie na titulní straně: Ivana Caldová

DOBŘICHOVICE

na rozcestí

Jistě jste si všimli, že od loňského podzimu se obyvatelé Dobřichovic více než kdy předtím zajímají o veřejné dění. Vzednutí zájmu vyvolaly dvě petice týkající se staveb, které by zásadně ovlivnily vzhled i fungování města. Petice za pozastavení výstavby Rajskeho dvora v Palackého ulici do doby, než bude schválen regulační plán centra, splnila svůj účel. Pan Kočík, investor stavby, respektoval nesouhlasný postoj občanů a zavázal se městu, že s výstavbou počká. Petice proti výstavbě obchodního centra u nádraží bohužel takový dopad neměla. Zastupitelé sice vyjádřili jednomyslný nesouhlas se záměrem stavby, nicméně investoři to nijak nebrání v tom, aby v projektu pokračovali.

Vraťme se však k centru města. Původní projekt Rajskeho dvora nám ukázal, jakou výstavbu povoluje platný územní plán a jak potřebujeme jeho omezení, čili regulační plán. Právě o podobě regulačního plánu centra (tedy především ulic Palackého, 5. května a Vítovy) se vede v zastupitelstvu i mezi občany čilá diskuse. Občané, kteří se přišli na prosincové zasedání zastupitelstva seznámit s návrhem arch. Hniličky, zaplnili celý sál dr. Fürsta, mnozí další si prezentaci a související dokumenty prohlédli na webových stránkách města. Během ledna zastupitelé obdrželi přes 40 připomínek k regulačnímu plánu. Je patrné, že obyvatelé Dobřichovic návrh budoucí podoby jejich města zajímá a že se k tomuto důležitému tématu chtějí vyjadřovat. Při úvahách nad návrhem regulačního plá-

nu a nad připomínkami od obyvatel jsem si uvědomila zásadní fakt. Dobřichovice právě stojí na rozcestí. Jedna cesta vede k městské výstavbě, tedy výstavbě tří- či čtyřpodlažních bytových domů s obchody či kavárnami v přízemí, podobně jak je známe z ulice V Zahradách či z Palackého náměstí. Druhá cesta zachovává současný charakter „městečka“ (malého města), tedy doposud převládající výstavbu rodinných domů obklopených zahradou. Nechci na tomto místě hodnotit, která cesta je ta správná, jistě si každá najde mnoho příznivců i odpůrců. Chci zdůraznit, že je třeba pečlivě zvážit všechna pro a proti, než se jako zastupitelé pro jednu z cest rozhodneme. Bude to velmi těžké a zodpovědné rozhodnutí přesahující život více generací, proto bychom měli vyslechnout nejen názory majitelů nemovitostí dotčených regulačním plánem, ale i ostatních obyvatel Dobřichovic. Změna, kterou regulační plán umožní, se bude týkat nás všech, kteří tu žijeme.

Chtěla bych vyzvat obyvatele Dobřichovic, aby se zamysleli nad tím, jakou cestou by se mělo naše město vydat, aby se zajímali o regulační plán a aby se zapojili do diskuse o budoucí podobě města. Doufám, že mohu mluvit za celé zastupitelstvo: vaše názory nás zajímají a rádi se s nimi před rozhodnutím o podobě regulačního plánu seznámíme.

Zdenka Hochová, člen obecního zastupitelstva
hochova.zdenka@seznam.cz

POHLED Z DRUHÉ STRANY

rozhovor se Zdeňkem Kočíkem

Loni na podzim představil dobřichovické veřejnosti plán výstavby bytového domu Rajskeho dvůr v Palackého ulici, jehož je investorem – a vzbudil jím bouři nevole občanů obávajících se, že podobný typ budovy se do staré obecní zástavby nehodí. Podepisovala se petice, psaly se články, ale paradoxně právě on jako jediný zatím v regionálních médiích nedostal slovo. Dnes to napravujeme.

Jak byste se coby investor představil obyvatelům Dobřichovic, pokud vás ještě neznají?

Nejsem běžný developer, ale majitel trojice muzeí voskových figurín, jediných v České republice: v Praze, na Karlštejně a v Českém Krumlově. Živím se jako galerista: na Staroměstském náměstí, v domě U Bílého jednorožce, můžete navštívit moje trvalé expozice Alfonse Muchy nebo Salvadora Dalího. Mimoto dělám výstavy Jana Saudka, Andyho Warhola a několika dalších umělců.

To je má práce, která mě živí. Nejsem agresivní investor, který se rozhodne stavět proto, aby co nejrychleji vydělal, a pak uteče. Kdybych jím byl, bylo by to už dávno vidět, protože ten pozemek v centru Dobřichovic, o který jde, na Palackého ulici, jsem koupil už před sedmi lety.

Jak ten spor o Rajskeho dvůr podle vás vznikl?

Podle mého celkem zbytečně. Před dvěma roky jsem se dozvěděl z radnice, že se v rámci chystaných změn územního plánu uvažuje o možnosti oboustranného rozšíření Palackého ulice, která už dávno neodpovídá nárokům dopravního pro-

vozu v hlavní části Dobřichovic. Průčelí budoucích domů v této ulici by podle plánu mělo na obou stranách ulice ustoupit o šest metrů. A já jsem si řekl, že je to pro mě zajímavá výzva, být prvním, kdo postaví dům tak, aby zde odpovídal požadavkům budoucnosti.

Jak jste se rozhodl právě pro bytový dům?

On to původně nebyl a ani teď nemá být jen bytový dům. Ze všeho nejdřív jsem to uvažoval jako dům pro seniory. Bylo to v době, kdy jsme doma hledali nějaký domov, kde by přijali mého starého otce, a zjistili jsme, že nabídka v tomto oboru je pořád celkem chabá. Takže jsme nejdřív navrhli dvacet bytů pro seniory: přízemních garsoniér s bezbariérovým přístupem, na které má navazovat lékařská ordinace a několik provozoven služeb, jako třeba prádelna: budou je moci využívat kromě obyvatel domova i občané Dobřichovic.

Na domov pro seniory v plánu navazují běžné byty, celkem jich má být čtyřia dvacet. A v zadním traktu budovy má být mateřská škola se dvěma třídami pro zhruba čtyřicet dětí a na ni navazující zahrada. Zdálo se nám, že taková trojkombinace bydlení – seniory, mladé rodiny

plus děti – by nebyla špatná. Zejména starší lidé si tam nebudou připadat odříznutí někde na konci světa, jak to u domů pro seniory bývá: třeba na poštu to budou mít jen přes ulici. Celé je to dohromady myšlené jako uzavřený klášterní ambýt s jistým soukromím a atmosférou. Mělo by to být neomšelé bydlení. Do ulice jsme navrhli dva obchody, ale podstatně myslím hlavně je, že na víc než polovinu celého pozemku, který má 3000 metrů čtverečních a je dnes pod uzavřením, vzniknou veřejnosti přístupné prostory.

Vaši odpůrci vám vytýkají charakter stavby, která podle nich nerespektuje venkovskou atmosféru Dobřichovic, a obávají se i vzrůstu dopravního a jiného zatížení s přílivem nových obyvatel do centra obce.

Současný návrh budovy, se kterým pracujeme, naprosto odpovídá požadavkům územního plánu, který říká: Do ulice přízemí, dvě patra plus podkroví, a v ostatních křídlech budovy o patro méně. Pokud jde o dopravní zatížení, to je právě v současné Palackého ulici dost značné i bez našeho bytového domu. Denně tudy projede na deset tisíc aut, a zamýšlené posunutí

průčelí domů z obou stran by mělo situaci výrazně ulevit. Musí se to řešit systémově. Celá naše oblast je dopravně přetížená, protože zde staví každý, kdo má ruce, a všude, kde to jen jde. Těch zhruba sto lidí, kteří u nás v Rajském dvoře získají bydlení, sotva přinese obci katastrálně zatížení: například parkování řešíme vybudováním podzemního parkoviště s kapacitou čtyřiceti vozů.

Jak si vy sám vysvětlujete, že váš projekt vyvolal mezi občany tolik nevole?

Podle mě jsme měli smůlu, že se náš projekt svezl s úplně jiným a cizím projektem výstavby obchodního centra naproti vlakovému nádraží. Tento plán na rozdíl od našeho opravdu podstatně mění ráz obce a petici proti němu se moc nedivím. Když se však lidé podepisovali proti nákupnímu centru, vzali bohužel při jednom taky podpis proti nám a neuvědomili si, že my územní ani regulační plán neporušujeme. Byl bych rád, kdyby se situace uklidnila a stavba budovy, která má podporu vedení obce, mohla být na podzim zahájena bez toho, že by to kdokoli v Dobřichovicích vnímal jako změnu k horšímu.

V souvislosti s vaší plánovanou stavbou se často mluví o tom, že se Dobřichovice ocitají na historickém rozcestí, kdy se musí rozhodnout, jakým směrem se dát: Jestli si ponechat svůj dosavadní charakter převážně venkovského sídla nebo jít cestou městské zástavby. Jak by podle vás měly Dobřichovice v budoucnosti vypadat?

Nemám právo řešit celou obec, ale myslím si, že by rozhodně měla úplně jinak vypadat Palackého ulice. Původní domy tam jsou vesměs bývalé statky, na všech okolních pozemcích ještě stojí někdejší hospodářské budovy. Podle mě v nich už nikdo nikdy nebude chovat dobytek a věnovat se zemědělství. V té souvislosti je asi potřeba si definovat, co tvoří specifickou atmosféru Dobřichovic, jejich genia loci, kvůli kterému tady tolik lidí chce bydlet. Podle mě ho nikdy netvořily selské statky, ale daleko spíš rezidence a krásné staré vily na Brunšově a jinde.

Dobřichovice se staly pojmem jako výletní a rezidenční, nikoliv zemědělská osada. A bojovaly o to, aby získaly statut města – takže jsou dnes městem.

Máte zde i další stavební záměry?

Mám zde ještě dvě další a menší stavební parcely. Na jedné, v centru, stojí stará vilka, kterou bych časem rád rekonstruoval, byl bych rád, kdyby v ní jednou bydlel můj syn. A nahoře na Brunšově jsem koupil krásnou parcelu se staletými duby, tam bych rád postavil novou vilu funkcionalistickou. Nic z toho nedělám na kšeft. Dobřichovice miluju.

Proč je milujete?

Protože jsem si na ně rád a ochotně zvykl jako každý, kdo zde žije. Od roku devadesát bydlíme ve Všenorech. Mám tam přátele, zvykl jsem si chodit tam do hospody. A už pár let, když jsem utahaný a potřebuju se uklidnit, vím, že mám jít na procházku k dobřichovickému jezu.

Nechystáte se tedy Dobřichovice opustit?

Ne, já zde umřu.

Ptal se Pavel Kosatík

DOBŘICHOVÁK právníkem roku

V pátek 25. ledna byly v pražském TOP hotelu vyhlášeny výsledky osmého ročníku celostátní soutěže Právník roku 2012, pořádaného společností EPRAVO.CZ a Českou advokátní komorou. Skleněnou plastiku se sv. Yvem a titul Právník roku 2012 převzalo v pražském TOP Hotelu pod taktovkou moderátora Karla Šípa jedenáct právníků z různých oblastí práva. Cenu sv. Yva může získat příslušník kterékoli právníké profese, pokud v oblasti svého působení dosáhne mimořádných výsledků. V kategorii Pracovní právo byl oceněn JUDr. Antonín Havlík, Ph.D., který od roku 1996 pracuje v České pojišťovně. Od narození bydlí v Dobřichovicích. Ke gratulantům se připojuje

redakce

Pro zájemce:

- <http://www.pravnikroku.cz/pravnik-roku-2012.html>
- <http://www.epravo.cz/clanky-a-komentare/pravnik-roku-2012-mezio-oceneny-mi-jsou-ivana-stenglova-bohumil-havel-nebo-eliskawagnerova-88805.html>

KDYŽ ROZUM zůstane stát

Zůstane-li vám rozum nad něčím stát, znamená to, že ho stále ještě máte.

Rozum mi nad některými fakty zůstal stát už mnohokrát. Nehodlám čtenáře unavovat matematikou, ale jedním z prvních jeho „selhání“, kdy mi vypověděl poslušnost a zastavil se, bylo, když jsem se dověděl, že součet $1 + 1/2 + 1/3 + 1/4 + 1/5 + \dots$ při dostatečně velkém počtu sčítanců překročí libovolně velké číslo. Dovedete si představit, jaký obrovský počet těchto stále menších a menších zlomků byste museli sečíst, abyste dostali číslo větší než – dejme tomu – deset miliónů? Tento fakt, že součet nekonečně mnoha těchto čísel je nekonečně velký, byl dokázán už dávno, ale rozum každého „normálního“ člověka se zastaví a nevěřicně zírá.

Od této doby mi rozum zůstal stát už mnohokrát; nedávno jsem si však všiml, že se mi zastavuje častěji než dříve. I když vezmu v úvahu, že už je trochu „opotřebovaný“ a s řadou faktů se vyrovnává obtížněji, přece jen, zdá se mi, počet jeho „zastávek“ by neměl vzrůstat tak rychle. Jeho „opotřebovanost“ je totiž vyvážena tím, že během svého přebývání v mé hlavě už toho viděl tolik, že by ho nic překvapovat nemělo a nad ničím by se pozastavovat neměl. Čím to tedy je, že v poslední době mi nad něčím zůstává stát každou chvíli?

Možná, že bych neměl číst noviny a dívat se v televizi na zprávy. Jak vám nemá zůstat rozum stát, když si přečtete, že „Václav Havel byl služebníkem satana a nástrojem lži a nenávisti“? Bývalý prezident měl jistě řadu chyb, jako má ostatně každý, ale tvrdit

o něm, ještě ke všemu rok po jeho smrti, že byl přísluhovačem ďábla a rozsévačem lži a nenávisti, je příznakem toho, že dotyčný zvěstovatel těchto zpráv to nemá v hlavě v pořádku. Možná, že mu jeho rozum – měl-li kdy jaký – dočasně vypověděl službu, nebo mu ho zatemnilo fanatické nepřátelství. Mám dojem, že označení „dvorní šašek“, které si vysloužil u některých novinářů, je dost mírné.

Ještě více se však divím tomu, že dosluhující prezident pisatele výše uvedené pomluvy podporuje a brání. A když už jsme u posledně jmenovaného, musím s politováním konstatovat, že i nad některými jeho výroky, zejména v souvislosti s amnestií, se mi rozum pozastavil. Její kritiku označil za lživou, lacinou a jednostrannou kampaň, která je vedena proti jeho osobě, a vůbec si nepřipustil, že by tato kritika mohla být v některých ohledech oprávněná. Podivil jsem se také jeho slovům po oznámení výsledků prezidentských voleb, kterými nám sděluje, že „zvítězila pravda a láska nad lží a nenávistí“. A na český národ je prý hrdý, protože nepodlehli nenávistné mediální kampani a o budoucím prezidentu rozhodl správně. Můj dojem však je, že nepřilíši férově vedené kampani jednoho z kandidátů český národ spíše podlehl; a ať už národ někomu podlehl či nepodlehli, nebyl to celý národ, ale s ohledem na to, že k volbám přišlo voličů asi jen šedesát procent, bylo to méně než jedna jeho polovina.

Jsou však bohužel i zprávy, nad nimiž kromě

toho, že vám zůstane rozum stát, se člověku navíc „otvírá kudla v kapse“. Záměrně pomínu události, které nejsou trestnými činy a netýkají se tedy opilých řidičů, vymáhání dluhů, přepadání a okrádání seniorů a tak dále. Uvedu jen to, že v Lidových novinách z letošního prvního února je možné se dočíst, že náš bývalý hejtman, který od května loňského roku sedí za mřížemi, si v rámci poslaneckých náhrad naučtoval více než šedesát tisíc korun za používání telefonu a internetu, přestože k nim ve vězení vůbec neměl přístup. Rozum mi zůstal stát nejen nad tím, jak někdo může tak bezostyšně využívat poslaneckých výhod, ale i kvůli tomu, že máme zákony, které to umožňují.

Aby však předcházející řádky nezpůsobily, že někdo by na český národ mohl přestat být hrdý, uvedme, že rozum se často zastaví

i nad některými zprávami ze zahraničí. Můžete pochopit, že existuje člověk, který vezme automatickou pušku, jde do školy a postřílí tam několik desítek dětí? Nezůstal vám rozum stát nad činem norského masového vraha Breivika? A co činy sebevražedných atentátníků? Vzpomínám si, že jsem kdysi četl, že ruští anarchisté odložili připravený atentát na cara, když se dověděli, že spolu s ním pojedou v kočáře i jeho děti. Kde jsou ty časy! Dnešní atentátníci by určitě uvítali, kdyby s ním byla v kočáře celá mateřská škola.

Je určitě dobré, když rozum některé věci, které se mu přiči, jen tak nepřejde a zůstane stát. Neměl by se však jenom divit, ale měl by toto zastavení využít k tomu, aby se ozval a pokusil se zjednat nápravu. I když ví, že ve většině případů bude jeho volání marné.

HgS

NA SAMOTĚ u lesa

Dobřichovické Centrum komplexní péče loni na podzim oslavilo deset let své velmi úspěšné činnosti (viz k tomu též Kukátko č. 4/2012). V čele instituce, která po celou tu dobu získává našemu městu dobré jméno, stojí Mgr. Jana Týkalová. Požádali jsme ji o rozhovor.

Jak jste se k práci v dobřichovickém Centru dostala?

Vybrala si mě kdysi paní doktorka Jenšovská, dnešní majitelka CKP. Poznały jsme se v Lékařském domě v Mezibrancké ulici v Praze, jehož majitelkou; pracovala tam jako lékařka ORL a já po škole začínala v profesi fyzioterapeuta

a psychologa. Ač jiné odbornosti než já, pochopila, že fyzioterapie rozšířená o psychologický náhled na pacienta může vést k lepším výsledkům, než jaké nabízí klasická medicína. Posílala mi své pacienty, viděla, jak je léčím, a uvědomila si zřejmě, že podobná spolupráce lékaře s fyzioterapeutem může mít smysl.

MUDr. Dana Jenčovská

Na rozdíl ode mě paní doktorka pochází z Dobřichovic, znala to tády. Když se dozvěděla o záměru rekonstruovat bývalé rekreační zařízení Chemičky Litvínov v ulici Na Výhlídce, přibrala mě k tomu. Když jsem ten dům v roce 2000 poprvé uviděla, přišel mi zdevastovaný. Po revoluci se to tam nějakou dobu snažili vést jako hotel a pak to tam chátralo. Paní doktorka měla dobrou vizi a oceňuji její odvahu investovat peníze do nákupu prostor v rekonstruovaném objektu a do rozjezdu nového zdravotnického zařízení.

(Pozn. redakce: Dům čp. 582 převzal od Chemopetrolu příbramský podnikatel Pavel Čambala na svoji společnost Unitech s.r.o. a chvíli pokračoval v provozu rekreačního zařízení. Nikdy však nedoplatil kupní cenu a objekt v podstatě vybydlel. Na zbytku devastace opuštěného domu se podílely ruce nenechavců z blízkého okolí. V takovém stavu objekt v roce

Mgr. Jana Týkalová

1998 koupila společnost DOB-Invest a přestavěla ho na byty a nebytové prostory – část již přímo právě pro Centrum komplexní péče.) Tenkrát před víc než deseti lety nikdo nemohl tušit, že z toho jednou vznikne slavné zařízení, kam budou dojíždět pacienti z celé republiky i ze světa. Když jsme tehdy oslovily známé pražské lékaře, aby za námi přišli pracovat, nechtěli o tom ani slyšet. Do lesa? říkali. Tam za vámi nikdo nepřijede.

V době, kdy jste nastoupila, vám bylo jen pětadvacet let. Bylo to těžké rozhodnutí?

Ani ne, především proto, že jsem tehdy vůbec netušila, jak mě ta práce pohltní. A že nakonec kvůli vedení dvou zdravotnických zařízení (kromě Dobřichovic nyní provozujeme další pražské CKP Roseta) budu muset opustit svůj původní obor a pacienty, protože na ně prostě nebudu mít čas.

Jak jste tvořili pracovní tým CKP?

Od úplného počátku v CKP Dobřichovice pracovala a dodnes pracuje MUDr. Jenšovská, lékařka ORL. Od začátku zde také působil velmi samostatný tým fyzioterapeutů. Dalším cílem bylo rozšířit naše služby také o péči rehabilitačního lékaře. Nebylo snadné najít odborníka, schopného komplexního přístupu a ochotného komunikovat v týmu. Nechtěla jsem člověka, který by byl motivován jen počtem vykázaných bodů zdravotní pojišťovně a kterému by na vyšetření pacienta stačilo deset minut.

Prvních pár let jsme byli v podstatě jen týmem fyzioterapeutů, který v rámci zařízení pracoval bez lékaře. V současné době zde pracují tři velmi schopní rehabilitační lékaři. Dát však dohromady tým, ve kterém by kvalitně spolupracovali fyzioterapeuti spolu s rehabilitačními lékaři, bylo a stále je vlastně ze všeho nejtěžší...

Kdo vás profesně nejvíc ovlivnil?

Během studia na vysoké škole a během praxe v libereckém a jabloneckém Středisku komplexní terapie pod vedením MUDr. Chvály a manželů lékařů Machanderových jsem poznala, jak takové menší centrum může fungovat. Velmi mne profesně ovlivnila fyzioterapeutka Clara-Marie Helena Lewitová svým učením, které nazvala Fyzioterapie funkce. Aniž by kdykoli vyslovila slovo psychosomatika, vždy tak pracovala. A hodně mě pak ovlivnil pan doktor Jiří Šavlík, gastroenterolog a jedna z hlavních postav psychosomatické medicíny u nás. Při terapeutické práci v jeho ordinaci jsem měla možnost vidět, jak u pacienta s ulcerózní kolitidou (chronickým onemocněním střevní sliznice) během pěti let terapie zmizely původní tělesné příznaky v zažívacím traktu a proměnily se v depresi. Příznak se přestěhoval ze somatické oblasti do psychické. Tehdy jsem si uvědomila, že v lidském organismu vše souvisí se vším. Člověka jsem začala vnímat jako jeden systém, na který můžeme nahlížet z různých zorných úhlů.

Myslel jsem, že řeknete jméno profesora Karla Lewity, neurologa a zakladatele moderní české rehabilitační školy, který ve vašem centru také působil.

S profesorem Lewitem jsem se více seznámila až v Dobřichovicích. Pracoval u nás od roku 2008 a ještě loni v létě, ve svých šestadevadesáti letech, chodil několikrát týdně do práce. Pacienti a stážiště z celého světa byli do jeho ordinace objednaní minimálně na půl roku dopředu. Prof. Lewit nám loni, po velmi náročném letním období sdělil: „Uvědomil jsem si, že nejsem profesně nesmrtelný.“ Rozhodl se ve své ordinaci už nepokračovat a předat pacienty dál svým žákům, které během dlouhých let svého působení vyškolil. Patří mezi odborníky, kterých si po profesní a lidské stránce vážím nejvíce a jsem vděčná, že jsem ho měla možnost poznat.

Je-li mezi čtenáři Kukátka někdo, komu podstata léčebného přístupu ve vašem zařízení unikla, mohla byste mu ji vysvětlit?

Naší snahou je pohlížet na pacienta jako na člověka, za jehož stonáním je příběh, který souvisí s jeho nemocí. Nevnímáme člověka jen jako nemocný kloub nebo sval, ale jako jedince, který je součástí dalších velmi důležitých systémů (rodina, společenství atd.). Říkáme tomu komplexní přístup a snažíme se ho v rámci našeho zařízení uplatňovat. Pacient, který přijde ke svému lékaři a stěžuje si třeba na bolesti kloubů, může dostat doporučení do našeho zařízení na fyzioterapii, například na speciální procedury fyzikální terapie - magnetoterapii. Kdybychom pracovali, jako pracují běžně v jiných zařízeních, aplikovali bychom pacientovi doporučený počet procedur magnetoterapie a pak ho poslali k odesílajícímu lékaři zpět. Fyzioterapeuti v našem zařízení jsou však vedeni k tomu, aby s pacientem probrali souvislosti jeho stonání, aby se zajímali o to, v jaké je pacient životní situaci, a o vše, co by s jeho obtížemi mohlo souviset. Díky to-

Profesor Lewit se spolupracovníky

Mgr. Jana Týkalová s profesorem Lewitem

muto přístupu může terapeut třeba zjistit, že je daný člověk velmi vyčerpaný starostmi o svou umírající maminku. Následně i terapie může vypadat jinak. Vedle té doporučené magnetoterapie dokážeme nabídnout léčbu, v rámci které může sám pacient porozumět souvislostem. Můžeme mu v rámci terapie nabídnout prostor k aktivnímu odpočinku, relaxaci přetížených svalů a kloubů. Nebo mu nabídneme podpůrnou psychoterapii, pokud ji potřebuje.

Když se ohlédnete za těmi uplynulými deseti roky, kam se vaše práce za tu dobu posunula?

Když jsme začínali, museli jsme lidem vysvětlovat, co to vlastně fyzioterapie je, co může nabídnout v léčbě jejich obtíží, proč je lepší jít na konzultaci nejdříve k fyzioterapeutovi, než se rozhodneme plotýnku nechat operovat... Bylo třeba dělat základní osvětu. Často lidé netušili, že pokud je bolí záda nebo hlava, že nemusí jen polykat léky předepsané od obvodního lékaře. Učili jsme je, že vhodně indikovaný pohyb a adekvátní fyzioterapeutické techniky mohou být v léčbě mnohem účinnější. To už je dnes jinak, lidé nás sami cíleně vyhledávají, řada spolupracujících lékařů nám z různých oborů na fyzioterapii posílá své pacienty. CKP Dobřichovice se během deseti let podařilo podporovat nejen samotný obor fyziote-

rapie, ale prosazovat také komplexní psychosomatický přístup v medicíně. V souvislosti s prosazováním komplexního přístupu k léčbě našich pacientů jsme rozšířili zdravotní péči v CKP Dobřichovice také o obor psychologie a psychoterapie. Důležitým odborným programem, který nabízíme pacientům od loňského roku, je komplexní psychosomatické vyšetření, na kterém se podílí rehabilitační lékař, fyzioterapeut a psycholog. O toto organizačně, časově a odborně náročné vyšetření je obrovský zájem a vytvářejí se na ně pořadníky na několik měsíců dopředu.

Na velmi úspěšném šíření myšlenky komplexní medicíny mělo a má zásadní vliv lékařské a mediální působení našeho lékaře MUDr. Jana Hnízdila. V současné době je velmi vyhledávaným a velmi vytiženým specialistou na psychosomatický přístup. Někdy si z nás z tohoto důvodu dělají kolegové z jiných zařízení legraci, že jsme téměř jako druhé Lurdy. A to je jedna z problematičtějších stránek naší popularity, že přitahujeme i velmi složité pacienty, jejichž vysoká očekávání prostě nejde obratem naplnit. Rozhodně ne po jediné konzultaci s věhlasným lékařem.

Vybaví se vám nějaký příklad pacienta, na kterém byste mohla demonstrovat účinnost komplexní péče?

Vzpomínám si třeba na pacientku, která přišla s tím, že trpí nespecifikovanými a přechodnými bolestmi některých kloubů. Když s ní fyzioterapeut promlouval během terapií, zjistil, že paní je ve velmi obtížné životní situaci. Byla to matka tří dětí a měla vážně nemocného bratra, který potřeboval darovat ledvinu. Paní se pokládala za jediného dárce, jenž přicházel v úvahu, ale bála se toho a připadala si špatná jako člověk, který neumí dostát své povinnosti. Těžko si dokázala připustit, že by měla právo nebo možnost odmítnout. O svých obavách a pocitech nedokázala s bratrem komunikovat. Fyzioterapeut si uvědomil, že obtíže, se kterými pacientka za ním přišla, by mohly mít s touto situací těsnou souvislost. Doporučil jí tedy konzultace u psychosomatického lékaře pracujícího v našem zařízení. V rámci těchto konzultací došlo na společnou terapii s bratrem, při které paní poprvé slovně zformulovala své obavy. Společné setkání pomohlo otevřít uzavřené komunikační kanály v rodině. Paní s úlevou zjistila, že bratr neočekává, že by mu sestra měla ledvinu darovat, že na ni nemá žádné nároky. Ten tlak existoval jen v jejích představách. Následně byla do terapie přizvána i matka obou sourozenců. Je to zvláštní, ale i lidé, kteří spolu žijí léta, často nedokážou jeden druhému říci ty nejdůležitější věci. Při dalších setkáních došlo také na komunikaci s transplantacním oddělením IKEM, při které se zjistilo, že nejenže může být matka vhodným dárce, ale že je ochotná riziko operace podstoupit. Takže to byla ona, kdo synovi nakonec ledvinu daroval. Dodnes to vnímám jako příklad dobré (ale ne zázračné) terapie, ve které se podařilo uplatnit výše zmiňovaný komplexní přístup.

Někteří lidé si myslí, že komplexní péče je odvratem od moderní přetechizované lékařské péče a návratem k zapomenutým metodám léčení, jaké uznávali naši předkové. Jak je to? Existuje jakási univerzální péče, kdysi

s šamanským a nyní s medicínským základem, na kterou je v každé generaci potřeba přijít znovu?

Myslím si, že ne. Při konzultacích s kolegy, kteří pracují celostně a snaží se prosazovat komplexní přístup v medicíně, vidím, že každý z nich postupuje trochu jinak. Používají rozdílné přístupy, postupují různorodými cestami. Tak jako můžeme dospět k nemoci různými cestami, tak můžeme dojít také různými cestami k vyléčení. Co je komplexní přístup nebo psychosomatická medicína, není předem dané a univerzálně nadefinované. Předem nikdo neví, jak bude tato oblast lékařské péče za pár roků vypadat.

Ale určitě máte představu aspoň o tom, jak by vaše CKP Dobřichovice mohlo vypadat za dalších deset let?

V loňském roce jsme rozšířili své prostory o další ordinace a seminární místnost, abychom mohli uspokojit zájem většího počtu pacientů a účastníků našich kursů. Mé představy o tom, jak to v CKP bude vypadat za deset let, jsou závislé na tom, jakým směrem se bude ubírat zdravotní politika našeho státu. Už delší dobu se hovoří o tom, že právě zdravotní péče, kterou poskytuje naše zařízení (fyzioterapie, psychologie, rehabilitační lékařství) není nezbytná, život zachraňující, a že by neměla být hrazena ze zdravotního pojištění. V takovém případě by jistě došlo k určitému zeshňlení množství zdravotní péče, kterou v současnosti můžeme nabídnout, neboť pro řadu pacientů by bylo nemožné si veškerou péči hradit ze svého. Jsem však přesvědčena, že bychom jako zdravotnické zařízení fungovali dál, neboť zájem pacientů o náš přístup a naši terapeutickou práci je velký.

Za sebe si přeju, abych si do budoucna dokázala najít čas na svou vlastní práci s pacienty a dokázala ho oddělit od času nutného na řízení provozu CKP Dobřichovice.

Ptal se Pavel Kosatík

LZE TRÉNOVAT PAMĚŤ?

Snad každý si někdy povzdechne, že si nic nepamatuje, že ho zlobí paměť. Co je to ale vlastně paměť a jak s ní můžeme pracovat? Paměť lze definovat jako schopnost přijímat, zpracovávat, uskladňovat a vydávat uskladené informace. Důležité je začít již v době přijímání informace, kterou si chceme zapamatovat – věnovat jí patřičnou pozornost a dát jí takovou podobu, aby byla pro náš mozek zajímavou a tedy i zapamatovatelnou. To je totiž jediná fáze, kterou můžeme vědomě ovlivnit. Pokud se totiž dostatečně nesoustředíme, informaci sice přijmeme, ale nenasměrujeme ji správně a brzy ji tak zapomeneme. Správného nasměrování můžeme dosáhnout například použitím mnemotechnik. Znáte přece známou školní mnemotechnickou pomůcku **Ivan Vedral Xenii Lesní Cestou Do Města...** Ano, římské číslice vždy při ruce v kapesním vydání. Mnemotechnik existuje celá řada. Od nejjednodušších, jako je ta výše uvedená (odborně akrostikum) až například po techniky, s jejichž pomocí je možné si zapamatovat třeba celý seznam českých panovníků i s tím, kdo vládl kolikátý. S těmito i dalšími technikami je možné se seznámit v kursech trénování paměti, které

se pořádají v knihovnách, kulturních centrech i domovech pro seniory po celé republice. Od takového kursu můžete očekávat, že se dozvíte nejen teorii o paměťových strategiích, ale i se je prakticky naučíte, abyste je mohli používat v běžném životě. Obvykle se také procvičují různé kognitivní (poznávací) funkce (vybavování z dlouhodobé paměti, zrakově-prostorová orientace,...) a koncentrace.

Trénování paměti je vhodné pro všechny věkové kategorie od dětí přes rodiče na rodičovské dovolené, studenty, pracující či seniory až po pacienty po cévních mozkových příhodách nebo trpící některou formou demence. V České republice funguje již 20 let Česká společnost pro trénování paměti a mozkový jogging, která pořádá každý rok v březnu Národní týden trénování paměti. V rámci této kampaně se tak můžete s trénováním paměti seznámit i v Dobřichovicích. V úterý 12. března 2013 pořádá RC Fabiánek spolu s knihovnou od 18 hodin besedu o trénování paměti pro veřejnost, kde bude také možné se případně zapsat do kursu. Vstup na besedu je volný, jste srdečně zváni.

Hana Habartová, trenérka paměti I. stupně

ZE ŠPANĚLSKA NA BEROUNKU

Již deset let žiji v zahraničí, konkrétně ve španělské Valencii, a pokud mi to okolnosti dovolí, snažím se alespoň jednou za rok vracet domů do Čech. V prvních letech byly mé návraty do vlasti poněkud hektické, což může pochopit snad jen někdo, kdo dlouho žije daleko od domova. Již měsíce před plánova-

ným odjezdem jsem se vždy nemohl dočkat příjezdu domů, shledání s rodinou i s kamarády v Berouně, Dobřichovicích a v Praze. Pokud se mi poštěstilo a mohl jsem přijet do Čech v létě, těšil jsem se především na chvíle strávené v zeleni přírody, která se tolik liší od té vyprahlé v letní Valencii.

Během vysněné dovolené jsem se pak snažil uskutečnit všechny své plány, ale nakonec jsem se vždy honil od jedné rodinné návštěvy k druhé a mezitím se snažil vidět se všemi kamarády. Dovolená pak uběhla jako voda a vracel jsem se zpátky sice dobře najedený a napojený, ale často unavenější než před příjezdem. Českou zeleň a přírodu jsem si tedy užíval snad jen za doprovodu Smetanovy Mé vlasti i okénka letadla, které přistávalo nad naší bohatě zalesněnou krajinou. Monotematické trávení mých dovolených se pak změnilo jednoho léta, kdy jsem přivezl do Čech na návštěvu svou španělskou přítelkyni. Velmi jsem si lámal hlavu, kam tuto velkou milovnici přírody vzít, aby během týdne, který jsme tu měli, poznala kromě krásy Prahy také i kus naší země. Když mi pak někdo navrhl „A proč nejedeš na Berounku jako na gymplu?“, problém byl vyřešen.

Mé přítelkyni se nápad velice zamlouval, neboť tolik sladké vody, kolik měla Berounka na pokraji splavnosti, viděla jen několikrát v životě, a to jen při cestách za hranice valencijského kantonu. Oslovil jsem tedy půjčovnu lodí „U Lávků“ v Dobřichovicích, která půjčuje lodě na celé Berounce a vše domluvil. První den naší dovolené začal ve vlaku směr Plzeň a už v poledne jsme vyplouvali z kempu Dolanský most, užít si týden krásné přírody a aktivního odpočinku. Přes den jsme se nechali unášet proudem nádherných meandrů řeky Berounky a v noci pod hvězdami jsem své přítelkyni ukázal, jak romanticky jsem kdysi tábořil v přírodě v Čechách. Moje přítel-

kyně byla novou zkušeností naprosto nadšená a musím říct, že i já jsem byl hrdý na tento náš „zelený ráj“, který jsem jí mohl ukázat.

Berounku a jejích 109 kilometrů z tábořiště Dolanský most do Dobřichovic jsme bezpečně splavili za 5 dní. První 4 dny nás řeka provezla přírodním parkem Horní Berounka kolem zřícenin hradů Libštejn a Krašov a královských hradů Týrov a Křivoklát. V přírodní rezervaci jsme jinak pluli údolím téměř bez civilizace, kde nám zázemí poskytla řada příjemných kempů a tábořišť. Nezapomněli jsme se zastavit ani v hospodě „U rozvědčika“ a u známého přivozu, který býval útočištěm Oty Pavla.

Poslední den od Berouna dále se rozkládá Český kras - příroda, kterou byste v letních měsících ve středu Španělska sotva hledali. Na téměř celém území je zde vyhlášena chráněná krajinná oblast. Během této 15 km dlouhé plavby z Berouna do Dobřichovic jsme stihli oběd v Srbsku i pohled na královský hrad Karlštejn. V Dobřichovicích jsme se nakonec cesty po Berounce osvěžili při přenášení místního jezu a potěšili se výhledem na křižovnický zámeček, pak už jen vrátit lodě zpátky do půjčovny a do Prahy to byla vlakem jen chvílička.

Na Berounku se vracím každé léto, když jsem v Čechách, když ne na týden nebo pár dní, tak alespoň na jednodenní výlet z Berouna do Dobřichovic. Vřele tuto zkušenost doporučuji každému, kdo jako já chce ukázat krásu své země někomu, kdo ji nezná, stejně tak i místním, kteří si chtějí v přírodě odpočinout od každodenního shonu a načerpat síly.

Michal Matějček, Valencie, Španělsko

OSUDY SELSKÝCH GRUNTŮ v Dobřichovicích

Vzhledem k současným debatám o perspektivách Palackého ulice nabízíme pohled do historie tohoto vpravdě historického jádra Dobřichovic. Upraveno a zkráceno podle knihy Dějiny Dobřichovic od P. Josefa Hradce (1874 – 1938), v letech 1919 – 1933 faráře dobřichovického a správce křižovnického statku. Celý text lze díky péči žáků naší ZŠ a jejich učitele pana Ing. J. Syblíka najít na jejím webu, a to na adrese: http://www.zsdobrichovice.cz/programy/dejepis/kronika_dobrichovic/obsah.htm

Z historie vsi Dobřichovice

Dne 20. května 1282 dohodl se velmistr řádu křižovníků Ekhard na desátkách vsi a dvora dobřichovického, a tím ukončil třicetiletý spor mezi křižovníky a Ottou, opatem kláštera benediktinů na Ostrově při ústí Sázavy. Křižovníci, jimž listem krále Václava I. r. 1253 byla darována mezi jinými i ves Dobřichovice, byli povinni klášteru ostrovskému ročně odvádět 2 hřivny stříbra, pokud budou ves držet. Po smrti krále Přemysla Otakara II. r. 1278, tj. za vlády Oty Braniborského, přepadl jeho loupeživý lid i klášter sv. Jana na Ostrově a vypudivše mnichy poplenili jej. Po návratu do Ostrova přijali benediktini Ekhardovu nabídku, aby se zřekli veškerých práv na Dobřichovice. Otto žádal 20 hřiven stříbra pražské váhy a Ekhard mu je vyplatil. Tak přešly Dobřichovice do poddanství řádu křižovnického a křižovníci se stali gruntovními pány až na dvě časové doby do roku 1848, kdy bylo poddanství zrušeno. R. 1420 zapsal král Zikmund Dobřichovice rytíři Bolehovi z Pušperka a ten postoupil

je r. 1436 rodu Říčanských z Říčan, kteří drželi Dobřichovice až do roku 1498, kdy je velmistr Matěj ze Střebeska ze zástavy vykoupil. Podruhé odňaty byly Dobřichovice řádu na začátku Českého povstání při sv. Janu Křteli 1619, kdy řád od direktorů království obdržel vyznamenání, že se jeho statek a ves Dobřichovice zabírá a dává v držení Jindřichu Matesu, hraběti z Thurnu, jednomu z hlavních osnovatelů Českého povstání. Po více než rok trvajícím záboru byly Dobřichovice zase řádu navraceny.

Poddanství

Když r. 1282 připadly Dobřichovice řádu křižovníků, stalo se tak se všemi právy, tedy i s poddanstvím. Kromě pravomoci soudní měla vrchnost nad svými poddanými i pravomoc berní. Lidé tzv. usedlí platili tehdy kontribuci, trojí daň: pro vydržování vojska, pro vydržování dvora a pro vydržování země a úřednictva. Půdy panské byly od těchto daní osvobozeny, zato však platily vrchnosti

mimořádnou daň vojenskou, mimořádnou daň z hlavy i jmění, stavěli rekruty a vojenské koně. Rekruty musila vrchnost obléci a koně opatřit postrojem. Poddaní zase platili vojsku tzv. servicie, čili dávali vojsku byt, tj. lože, dříví, světlo a sůl. Vláda dávala vybírat daně bezprostředně od vrchností a ta je na lidech vymáhala. Poddaný byl omezen ve volnosti stěhovací, sňatkové, nesměl bez povolení vrchnosti svůj statek prodat, směnit a zadlužit. Člověk poddaný mohl se bez dovolení vystěhovat neb zakoupit ve vsi poddané řádu. Mnozí občané dobřichovičtí mají své předky ve Slivenci, Tursku, Klučenicích, Hloubětíně, Kníně nebo na Moravě u Znojma, kde všude byl majetek řádový. Ženich, jenž se chtěl oženit s nevěstou z jiného panství, musel mít vrchnostenské povolení. Rozsah povinností měnil se dobrou vůlí pána. Záznamy nás poučují, že na zdejším panství se nevyžadovala robota v takovém rozsahu, v jakém byla předepsána, a proto se mnoho lidí hlásilo za poddané řádu křižovníků.

Správa obce

Správu obce vykonával sousedy volený rychtář, jehož odznakem bylo tzv. právo. K volbě rychtáře přijížděl gruntovní pán, či jeho zástupce a po volbě byly skládány obecní účty. K volbě se sešli sousedé na rychtě, rychtář složil před sebe „žílu“ a odstoupil i s konšely stranou. Pán se ptal sousedů, jak byli s rychtářem a s konšely spokojeni, a rychtáře, jak byl on spokojen se sousedy. Nato se tajně hlasovalo. Každý pošeptal jméno nového rychtáře pánovi do ucha, kdo měl absolutní většinu, byl oznámen a vyzván, zdali volbu přijímá. Když byl srozuměn, uchoпил „právo“ a v tom okamžiku se stal rychtářem. Podobným způsobem byli voleni konšelé, správcové zádušního jmění, jimž se říkalo kostelníci, hajní. Zvolení zvedli 2 prsty pravé ruky proti východu slunce a odřikali přísežnou formuli. V pamětní knize zdejší z r. 1756 se

zachoval opis přísahy rychtářské, konšelské a hajného. Přisahal, že budou poslušni své vrchnosti, že nebudou komukoliv škodu činit, budou hájit právo všech - zejména ale vdov a sirotků, že nebudou brát ohled na přátelství a příbuzenství, ani přijímat dary, ale že chtějí mít před očima jen spravedlnost a právo atd. Po rychtáři přísahali konšelé, hajní a kostelníci. Konšelé slibovali, že budou podporovat rychtáře, hajní že budou bedlivě dohlížet na lesy, háje, ládví, porostliny, mýta i zvěř, střežit hranice a nedopustí žádných škod. Pak byly obci vysvětleny knihy purkrechtní, jež měly rozhodující slovo při všech sporech o majetku, právech a povinnostech každého souseda. Byly knihou pozemností, berní, soudní, v ní byla zanesena cena jeho statku, dluhy apod. Proto byl každý pod velikým trestem zavázán každou změnu svého majetku oznámit. Grunt nebo chalupa musely mít nějaké jméno, které mu zůstalo, i když se držitel změnil. Tak kupř. grunt Saffrankovský (Šafránkovský) se tak nazýval po dlouhá léta, i když statek přešel do jiných rukou. Dále tu byla zaznamenána výměra polí, množství luk, rybníků apod. Též obsahovala návod jak odhadovat grunty. Např. statek byl ceněn za 50 kop míšenských a chalupa za 12 ½ kopy. Bylo zaznamenáno jméno každého poddaného i svobodného občana, jméno otce, matky, manželky i dětí. Nakonec byly přečteny a vysvětleny tzv. artikuly. Pro Dobřichovice bylo sepsáno 24 artikulů, jež se týkaly veřejného i soukromého života lidí osedlých, povinností rychtářů, konšelů, sousedů a povinností robotní. Poté byl držen soud. Po roce 1755 byly domy označovány domovními čísly, prvních 9 domů náleželo řádu.

Dobřichovické grunty mají dlouhou a zajímavou historii. Nebylo by jistě ke škodě pokusit se jí alespoň částečně zaznamenat, vždyť jejich majitelé patřili k významným osobám Dobřichovic a jejich rody tu žily mnohdy po staletí. Není snadné shromáž-

dit dostatek přesných informací a stmelit je v jeden celek. Vyžaduje to spoustu času a trpělivosti a spolupráci s dalšími osobami, zejména pamětníky. Pokusila jsem se narychlo zpracovat dva statky v Palackého ulici s tím, že jsem si vědoma nedostatků a uvítám jakoukoli pomoc z řad čtenářů

a zejména potomků těchto rodů. Vycházím opět z díla P. J. Hradce a doplňuji ho podle matrik a jiných písemností, případně vzpomínkami pamětníků. Fakta se občas rozcházejí v časovém určení.

J. Váňová

GRUNT KUCZEROVSKÝ Č. 24

Držitel usedlosti Mikuláš Kuczera (*dnas by se psal zřejmě Kučera - pozn. red.*), zemřel za války třicetiletě a zanechal po sobě vdovu Annu a 4 děti: Annu, Ondřeje, Mikuláše a Marianu. Kolem r. 1660 oženil se s nejstarší dcerou Annou Adam Hájek, syn kováře Matěje Hájka, a převzal usedlost v ceně 350 kop čili 408 zlatých 20 krejcarů. Týž přenesl kovárnu svého otce z č. 44.* Poslední z rodu Hájkova zemřel r. 1726 ve stáří 80 let. Jeho dcera provdala se za mistra kovářského Václava Holečka, jinak po gruntu zvaného Hájka. Po Holečkovi stal se hospodářem Josef Podhůrecký, jehož potomci pronajali v r. 1830 statek Janu Váňovi z Rovin.

(*Ve vsi byli kováři dva. Jeden na panské kovárně v č. 6 a druhý v kovárně ve statku č. 44, zvané „U uličky“. Tam měl kovárnu Hájek, jehož syn se přičlenil r. 1651 do statku č. 24 a provozoval tam, když jeho otec zestaral, živnost kovářskou. Kovárna bývala v tzv. výměnku v č. 72, ve kterém pak v r. 1880 provozoval živnost zámečnickou Václav Malý. Později byla upravena na obydlí pro hospodářské dělníky na statku zaměstnané.)

Podle P. J. Hradce statek v r. 1860 koupil Antonín Kecek. Podle matrik narození tu ale rodina žila již dříve, nejspíše od roku 1848, protože se tu rodily jejich děti. Anto-

nín Kecek byl synem Václava Kecka, souseda ze Zadní Třebaně č. 11, a Marie, rozené Šplíchalové z Dobřichovic č. 39. Narodil se asi r. 1824 a kolem roku 1847 se oženil s Magdalénou, dcerou Jakuba Nováka, souseda z Dobřichovic č. 15, a Magdalény, roz. Lebedové z Dolních Černošic č. 25. Narodilo se jim asi 12 dětí, (jednou dvojčata) z nichž však nejméně pět zemřelo. Čtyři děvčátka hned po porodu, jeden chlapec do roka. Vyrostli tu čtyři chlapci a dvě nebo tři děvčata. Když odrostli, založili rodiny a odešli z Dobřichovic. Hospodářství zdědil nejstarší syn Josef Kecek (1848 – 1925), který se vyučil kolářem a v r. 1881 se oženil s Boženu Havlíkovou (1860 – 1898), dcerou Františka Havlíka, dobřichovického mlynáře, a Anny, roz. Volfové. Zajímavé je, že se Josefova sestra Anna Kecková provdala za Václava Havlíka ze zdejšího mlýna, tedy bratra své švagrové. Josef a Božena Keckovi měli tři děti, dvě dcery, Františku, provdanou Chloštíkovou, a Johannu, provdanou Šimáčkovou, a syna Karla (1886 – 1918). Karel Kecek se oženil se Zdenkou Rážovou z Letů č. 18. R. 1912 se stal majitelem usedlosti. Za 1. světové války byl 2 roky na frontě, vrátil se s podlomeným zdravím a v říjnu 1918 ve věku 32 let zemřel.

Statek č. 24 - dvůr.

Zanechal tu starého, nemocného otce, mladou vdovu a malého šestiletého syna Josefa. Zdenka Kecková se znovu provdala, vzala si Antonína Frýdla, místního učitele (1888 – 1963). Narodil se jim syn Miloslav Frýdl. Po smrti Karla Kecka tu hospodařila jeho žena spolu s druhým manželem. Roku 1925 hospodářství pronajali. Od roku 1937

tu začíná hospodařit syn Karla Kecka, Josef Kecek (1912-1997) se ženou Marií, (1913-1993). V roce 1953 zde hořelo. Roku 1957 nebo 1959 vstupují Josef a Marie Keckovi do JZD. Vychovali dva syny – Karla Kecka a současného majitele Josefa Kecka, který tu žije se svou rodinou. Rod Kecků na tomto místě žije nepřetržitě 165 let.

Statek č. 24.

GRUNT HOLCÁTOVSKÝ Č. 25

O tomto starodávném gruntu činí se zmínka již začátkem 16. století, kdy jej držel Jan Frčal a Káča, jeho manželka. K ovdovělé Káči přiznal se Jíra, syn Petruv, ze sousedního gruntu č. 24 a měl v r. 1556 statek zcela zaplacený. S povolením vrchnosti ho koupil sobě, své manželce a dědicům v r. 1591 Jakub Langisch, služebník velmistra řádového, za sumu 135 kop míšenských. Langisch držel grunt 2 léta a r. 1593 prodal jej Martinu Holcátovi za 150 kop míšenských, po němž pak se statek holcátovský jmenoval. V r. 1615 složil Martin Holcát poslední peníze a měl grunt nezávazný. Holcátové se udrželi na gruntě přes válku třicetiletou.

V r. 1642 jmenuje se Tomáš Holcát a manželka jeho Anna, roz. Špačková z Vonoklas. Léta 1756 držel grunt Tomáš Holcát. Po něm přešel statek Jan Holcát a Anna roz. Konrádová z Jíloviště, která umřela jako výměnkářka ve stáří 70 let. Začátkem 19. stol. připomíná se František Holcát a Anna, roz. Roubalová. Do rodiny Holcátovy přiznal se r. 1818 Jan Bejlek, syn souseda z Malého Kuchaře, po něm hospodařili Jiří a Jan, který r. 1850 prodal statek Josefu Noskovi. Statek vyhořel v r. 1854 a byl v témže roce znovu vystavěn pod dvěma čísly 25 a 26. V r. 1921 koupili živnost bratři Horákové z Prahy, majitelé autodrožek.

Statek č. 24, ve dvoře vpravo kovárna.

J. Kecek 8. 5. 1958.

Statek č. 25.

RODINA NOSKOVA

Josef Nosek II. starosta 1913-1918.

Josef Nosek (1796 – 1879) a jeho žena Anna Nosková, roz. Hrubá z Hodyně (1803 – 1871), byli rodiče Josefa Noska, rolníka a prvního majitele gruntu č. 25 z rodu Noskova. Žili tu s jeho rodinou, spolu s nimi i původní majitelé usedlosti Jan a Rosalie Bejlkovi, výminkáři, dále Marie Holcátová, sestra paní Rosalie a rovněž bratr majitele Antonín Nosek se svou rodinou.

Josef Nosek I. a jeho manželka Magdalena byli patrně bezdětní, ale postarali se o několik tzv. schovanců: např. Magdalénu Noskovou, Františka Koušu a Marii Sojkovou. Josef

J. Nosek III., manžel M. Petrákové.

Nosek I. (1823 – 1902) byl dobřichovským starostou v l. 1872 – 1884 a přispěl mnoho k zvelebení Dobřichovic. Za něho se staly Dobřichovice r. 1876 městysem, bylo vystavěno po povodni r. 1872 na státní náklad několik nových, povodní poničených domků na dráhách, postaven most, založena spořitelna Reifeisenka, zavedeny jarmarky, r. 1876 založena obecní kronika a matrika příslušníků obce. Byl vyznamenán stříbrným záslužným křížem s korunou a obcí jmenován čestným občanem. Schovanka Magdaléna Nosková byla dcerou Václava a Magda-

lény Noskových z Mokropes a provdala se r. 1874 za Josefa Řezníčka, truhláře z Dobřichovic č. 33. Pro schovanku Marii Sojkovou, provdanou za Jana Ziku, koupil v Dobřichovicích usedlost č. 44.

Starostův bratr Antonín Nosek (1832-1874) a jeho manželka Lidmila, rozená Herinková, měli 4 děti. Grunt č. 25 zdědil po strýci jejich nejstarší syn Josef Nosek II. (1864 – 1934). Ten se rovněž stal místním starostou v l. 1913 – 1918, tedy za 1. světové války. Poslední volby v Rakousku-Uhersku se konaly 30. 7. 1913. Jeho manželkou byla Anna, rozená Vošahlíková (1866 – 1930). Měli dva syny Jana (*1889) a Josefa (1891 – 1932) a dceru Annu (*1895). V r. 1922 postavil vilu č. 193 na rohu Bře-

zové a Fügnerovy ulice. Bydlel tu jeho vnuk Luděk s rodinou. Syn Josef Nosek III. (1891-1932) se oženil s Marií Petrákovou (1901 – 1988), dcerou místního hostinského ze Staré pošty č. 5, Tomáše Petráka. Měli syna Lud'ka (1922 – 1982), který byl za 2. světové války nasazen na práci v Norsku a oženil s Norkou Aagot, rozenou Ringberg. Jejich dcerka Karinka zemřela v dětském věku (1950 – 1957). Syn Luděk s matkou Aagot žijí v Norsku. Druhý syn Jan Nosek žil v Praze a v Radotíně a s manželkou Annou, roz. Posnerovou, měl syny Vlastimila (*1920) a Libora (*1921). Dcera Anna Josefa se provdala za p. Skrětu, úředníka v Praze, který byl vzdáleným potomkem malíře Karla Škrěty.

JEŠTĚ K ROKU 2011 A 1945

Redakci Kukátka oslovil čtenář p. Mgr. Ondřej Vanke, MBA, jehož zaujala kapitola z t.zv. železniční kroniky, kterou jsme otiskli v Kukátku 3/2011 od str. 21 (http://www.dobrich.cz/kukatko/XXVII_2011_3.pdf) a v níž je popsáno pohřbení zastřelených německých zajatců i obětí náletu hloubkařů v kráterech po pumách u nádraží v květnu 1945. Spolu s naším čtenářem se domníváme, že stále ještě existuje šance tyto hromadné hroby blíže lokalizovat. Rádi bychom se proto obrátili na pamětníky či na další osoby, které by mohly v té věci pomoci. Pokud byste tedy, vážení čtenáři, mohli nějak přispět jakoukoli informací, obraťte se, prosíme, na adresu redakce uvedenou v tiráži.

Redakce Květen 1945, jeden z kráterů

ZA ALEXEM KOENIGSMARKEM

Docela mě překvapil, když do úvodníku předposledního (podzimního) Kukátka napsal, s jakým pocitem v Dobřichovicích žije: Uvedl, že s lázeňským. Dobřichovice, a lázně? Nejdřív se mi to zdálo poněkud přitažené za vlasy. Ale když to pak vysvětlil, musel jsem mu dát za pravdu, protože ten životní pocit mívám občas taky. Bydlíme ve městě, kde, jakmile utichne všední shon, se dá žít tak světečně, jak málokde jinde, dobřichovický genius loci to umožňuje.

Po celou dobu, co jsem ho znal, jsem ho vnímal jako člověka, který je tady šťastný – netušil jsem, že po celé poslední čtyři roky žije vlastně „nad plán“, odhadnutý původně lékaři. Když šel loni před Vánocemi naposledy do nemocnice, dal jsem mu na čtení Klub nenapravitelných optimistů od Guenassii. Dělal si ze mě kvůli tomu názvu legraci, co jako že s tím optimismem směrem k němu blbnu – a já jsem mu podle pravdy vysvětloval, že je to náhoda, že se tak ta dobrá knížka prostě jmenuje.

Pak, třiadvacátého ledna, v nemocnici umřel, a já teď píšu pro všechny z vás, kdo jste ho třeba neměli čas poznat a přáli byste si to případně dohonit. Zkuste si třeba na webu nebo v programech televizí najít některý film nebo televizní inscenaci, které napsal. Kdybych mohl, doporučil bych *Maria a kouzelnika* z roku 1976, napsaného podle Thomase Manna, v hlavních rolích s tehdy naivním mladíčkem Milanem Kňažkem a proti němu démonickým manipulátorem Jurajem Kuku-

rou. Není moc lepších her na téma, jak člověk člověka umí dostat a zneužít.

Koho nedráždí četba knih, ten ať vezme do ruky třeba jeho Černou krev, román, ve kterém se taky všechno zdánlivě odehrává daleko a dávno: za vlády „osvíceného“ císaře Josefa II., koncem 18. století a kdesi v Horních Uhrách. Navzdory tomu je to však román o „médiích“, o tom jak často média, kdysi i dnes, vykládají a tvarují svět podle svého, hlava nehlava.

Koho to zaujme, ať zkusí číst i *Siromachu, Cestu sekčního šéfa k moři* a další jeho romány. Anebo knížky jeho kratších textů, komentářů a blogů, jimiž předtím v novinách i na webu nastavoval příležitostnému psaní latku podstatně vyšší než běžnou.

Že je dobrý, poznalo se z toho, že časem už k stále novým událostem vůbec nemusel psát nové texty. Když zas padl další ministr a nějaký jiný proti tomu vystoupil s prohlášením, on, pisatel, nevzrušen, nespěchal plodit nový komentář, ale sáhl po jiném, starším, který napsal před pár lety při pádu jiného ministra a jiném prohlášení. V každodennosti uměl vyhmátnout podstatu a pomohl čtenáři pochopit, co staří mudrcové mohli myslet slovy *nihil novi sub sole, nic nového pod sluncem*. Bohužel.

A mimoto měl vtip. Znal cenu slova. Přesvědčit se o tom lze třeba v jeho poslední knize, kterou stačil vydat loni na podzim. Jmenuje se *Přilíš přešíváná vévodkyně* a ještě je k dostání třeba na www.kosmas.cz.

Byl výborný společník. Rád mluvil o Milanu Kunderovi, u něhož na FAMU studoval, i o Václavu Havlovi, někdejší kamarádovi, byť toho už později tolik nemusel. Ale mnohem víc než o politice ho těšilo mluvit o tom, co toho dne zahlédl u řeky: Třeba volavku.

Sám sebe žertem řadil k dobřichovické „náplavě“, k lidem, kteří sem přišli jen před pár lety. Ale měřili se vztah ke kraji láskou člověka k němu, pak si myslím, že spisovatel a scenárista Alex Koenigsmark si v Dobřichovicích odžil pár poctivých životů.

Pavel Kosatík

LUXUSNÍ CHATA

Luxusní je oblíbené slovo našich hloupých novinářů. Máme prý i chytré. Netýká se ale nikdy například amerického prezidenta nebo někoho z těch novinářů. Ještě jsem nečetl, že Bush někoho přijal ve své luxusní vile nebo že známá investigativní novinářka přijela v luxusním automobilu. To slovo je trochu nadávka (a při tom ti, kdo ho používají, se vesměs považují za demokratické pravičáky a neuvědomují si, že jim tak na mozku šplouchá socik) a na opravdu bohaté se nevztahuje. Když našli mrtvého ministra na Ukrajině v chatě, byla to „luxusní“ chata, když bydlí nějaký novináři nesympatický levicový poslanec, pak v luxusním bytě. Jaká je ale definice luxusu?

Luxus je relativní. Vzpomínám si na jeden bulharský příběh, hrdiny nebudu jmenovat. Byl jsem s přáteli v Sofii za divadlem (hráli tam mou hru, jedinou, kterou jsem v životě napsal naprosto cynicky jako „přítakání životu“, jež nesnáším, protože je většinou právě vykalkulované na úspěch a pro peníze, asi jako když píše Neil Simon - a proto měla asi největší finanční úspěch a hrála se v několika zemích; bohužel jsem v sobě nikdy sílu zase pěkně a výhodně životu přitakat už nenašel) a kolega, který tam měl mezi

herci kamarády, si vypůjčil volhu a jeli jsme navštívit jeho přítele, významného bulharského autora do jeho chaty v horách, varování předem, že chata bude „luxusní“ – tehdy ne jako nadávka, ale s přídechem závisti.

Hory byly úžasné. Dnes lituju, že se tam už nejspíš nebudu mít čas a příležitost vrátit. Chata byla ve vesnici na hřebenu Rodopi, vesnice byla kamenná, černá a šedá, nad hranicí mraků toho dne, jako zvláštní slunečný ostrov v moři bělavé vaty.

Byl tam nádherný černý kamenný kostelík, plný stovek ikon v řadách nad sebou, některé musely být velice staré, ale kostelík nikdo nezamykal a nikdo nehlídal a nikdo v něm nekradl. Myslím, že dnes už tam ty ikonky nebudou, v Bulharsku také zvítězilo tržní hospodářství – totiž, v tom to není, spíš v tom trhu bez přivlastků, tedy i bez přivlastku zboží jako kradeného a ty ikony jistě skončily někde v německých či amerických obchodech se starožitnostmi.

Chata byla asi tak luxusní, jako kterákoliv chata u nás v Brdech. Byla dřevěná, dřevo bylo světlé, namořené a nalakované, měla okna, byl tam záchod, koupelna a krb. Spisovatel seděl, když jsme vešli, jak se sluší, za psacím stolem. Vypadal

velmi dekorativně, měl orlí nos a hřívu šedých vlasů; bohužel, když vstal, byl stejně vysoký, jako když seděl. Mluvili jsme kombinací angličtiny a ruštiny, nikdo z nás neuměl francouzsky, kteroužto řečí spisovatel prý hovořil plyně.

Zavolať cosi, co jsme později se naučili rozpoznávat jako oslovení „baj Ivan!“ a do místnosti vešel pozoruhodný muž, jenž jako kdyby vypadl z Mayovy knihy V zemi škipetarů, měl tři zuby, mohutný svíslý knír, oblečený v turecké nohavice, na hlavě měl fez a přes plandavou košili vyšívanou vestu.

Nikdy jsem neviděl člověka, který by měl nohy více do O, než tento baj Ivan. Bylo to něco úžasného.

Spisovatel nás požádal, abychom ho oslovovali Nikola, jsme přece kolegové - a poslal baj Ivana pro cosi, čemu jsme nerozuměli, ale zdálo se mi, že jsem zaslechl slovo rakija. Nemýlil jsem se. Křivonožec se vrátil a nesl demižónek s kořalkou, jednu celou tlačenkou a rohlík. Spisovatel zesmutněl a vysvětlil, že víc chleba v domě není. Rohlík byl tvrdý a ani to nebyl rohlík, spíš syrník.

Asi za půl hodiny spisovatel zesmutněl ještě jednou a více, podíval se na hodinky omega a řekl, že bohužel musí pryč, protože má předvolební shromáždění a pak jede na zasedání ústředního výboru strany, ale my že máme v chatě zůstat a všechno že je naše. Tím mínil zbytek tlačanky a rakiju.

Po jeho odchodu vyšlo najevo, že škipetar je sice sluha spisovatele, ale toliko z lásky a úcty k němu, jinak že jsou někdejší spolužáci a přátelé. Pobídl nás, abychom spokojeně jedli tlačenkou a pili kořalku a posadil se k nám. Zdálo se mi, že se pudruje čubricí.

Chtěl vědět, co dělám a když jsem mu řekl, že píšu divadelní hry, dolil mi vražednou porci pálenky a pravil: Ja sam

negramotan člověk, ale to tebi kažem, piši kao Šekspir. Musel jsem mu to slíbit, ačkoliv jsem věděl, že to nemůžu splnit. Našemu řidiči se udělalo po rakiji špatně a dolů jsme museli řídit střízlivě a střídavě my ostatní. Nicméně nám po návratu ostatní záviděli, že jsme ten luxus zažili.

Zvláštní, k podobnému setkání došlo nedávno. Navštívil mě jeden můj známý, milionář, mimo jiné spolujitel velké vinařské firmy, původním povoláním - jak jinak - vekslák a pracovník OPBH (*poznámka mladším čtenářům: obvodní podnik bytového hospodářství, jehož pracovníci za minulého zřízení náleželi podobně jako taxikáři, řezníci a zelináři mezi šlechtu*), nalil jsem mu skleničku červeného, správně 15 minut dekantovaného, on ochutnal a řekl: „Víš, člověk se musí pořádkem učit... Byl jsem tehdy směšný, když jsem Chablis vyslovoval Šablééé a v lokálech objednával vína podle ceny, tj. od nejdražšího, abych se blýsknul... Jo, jo, byl jsem osel. Dnes jsem před vínem a vinaři pokorný jako malý chlapec. Ve víně je ohromná tradice a moudrost, musí se s ním umět zacházet a chápat ho, dovolit mu, aby zrál jako krásná žena, tak, jako tohle... je to Mouton Catdet? Možná rok 1997? Myslel jsem si to. Víš, je to láska a závazek zároveň... Ano, ano, jsem pokorný jako malý chlapec...“ Dojal mě. Málem bych se byl rozplakal, opravdu. Neudržel bych slzy, nebýt toho, že jsem do láhve, kterou jsem jen ne dbale zabalil do ubrousku tak, aby viněta byla přece jen vidět, předtím nalil, co bylo právě doma: jinak slušné španělské krabicové. Byl chytrý - měl pěkné, opravdu drahé brýle...

In vino veritas, je to tak. Ale pouze v luxusním a dekantovaném.

A. Koenigsmark

<http://www.koenigsmark.cz>

KULTURNÍ PŘEHLED

na březen až květen 2013

(Aktuální dění, prosím, sledujte v Informačních listech)

VÝSTAVY V DOBŘICHOVICÍCH

Do konce března je ve velkém sále a zámecké chodbě výstava „Dobřichovice v architektuře konce 19. a první poloviny 20. století“ – bezmála čtyřicet architektonicky hodnotných staveb na území Dobřichovic. Výstava je doplněna o mapu Dobřichovic, na které jsou čísla popisné vystavených domů vyznačená. Mapka v ceně 20 Kč, kde si jednotlivé objekty můžete podle vystavené mapy označit, je k zakoupení v restauraci Zámecký had nebo na městském úřadě.

V dubnu budou na zámku dvě výstavy. V sále to budou fotografie studenta University Hradec Králové (obor Prezentace a ochrana kulturního dědictví) Jakuba Martina, který Vás zve na výstavu fotografií „*Od Brd napříč republikou*“. Přijďte se seznámit se známými i méně známými pamětihodnostmi našich krajů a načerpejte tak motivaci pro cíl letního výletu, nebo získejte typ na zajímavou lokalitu, kam se vydat na rodinnou dovolenou.

Na zámecké chodbě pak fotografie Ing. arch. Alice Čermákové s názvem „Nedotčen dobou aneb žít lze i jinak“ (o životě jednoho domorodce na skotských Orknejích), které vznikly na její cestě Skotskem. K uvedené výstavě je naplánována na 6. dubna i beseda „*Cesta na skotské Orkneje*“. Místo konání (residence nebo sál dr. Fürsta) bude upřesněno.

Květen patří každoročně výstavám různých výtvarných dílen pro děti a dobřichovické ZUŠ.

BŘEZEN

3. 3. v sále Dr. Fürsta v 15 hodin bude pohádka pro děti s názvem *O medvídkovi Medouškovi*. Přijede ji zahrát Mimotaurus a je skutečně nač se těšit: Plyšově jemná pohádka pro děti předškolního věku se odehrává ve dva metry vysokém domečku pro hračky. Chrabrý hrdina medvídek Medoušek nade vše miluje knihy a med. Díky mlsání však jednoho dne ztratí hlavu (nechá ji ve sklenici medu). To jej ponoukne k výpravě na půdu, kde zažije nevídané dobrodružství a najde svou vyvolenou. To vše by ale nebylo možné bez jeho sečtéllosti.

9. 3. v sále Dr. Fürsta bude **burza dětských věcí**, organizuje rodinné centrum Fabiánek

16. 3. v sále Dr. Fürsta v 19 hodin – koncert **Žalman a spol.** – uslyšíte písničky jako např. *Všech vandráků múza, Jantarová země, Divokej horskej tymián ...* skupina hraje ve složení Pavel Žalman Lohonka, Michaela Hálková, Pavel Malina a Petr Novotný.

22. 3. v základní škole, v budově II. Stupně je od 18 hodin beseda s panem Hlušičkou s názvem *Osvěta autismu*. Pořádá RC Fabiánek

23. 3. od 11 hod. Každý rok, vždy týden před velikonočními svátky, jsou v areálu residence **Jarní trhy aneb velikonoční inspirace**. Nebudou chybět tvořivé dílničky pro děti, výroba pomlázek, pohádka s názvem *Veselé velikonoce*, kterou přijede zahrát Liduščino

divadlo. Tentokrát chystáme trh víc květinovo - řemeslný, s předváděním řemesel, bez překupníků. Pokud počasí dovolí, bude trh propojen s omezenou nabídkou trhovců, kteří k nám jezdí prodávat své produkty na farmářské trhy. Na Jarním trhu se také rozloučíme se zimou – vynášení Morany připravuje RC Fabiánek a začne kolem třetí odpoledne u řeky. Pro malé i velké bude u řeky prezentace CK Robinson – inspirace pro letošní prázdninové tábory.

23. 3. v sále Dr. Fürsta v 18:00 *Podvečer s lidovou písní a vínem*. Úvodem zazní skladby L. Janáčka a B. Smetany. Soprán – Kateřina Šmídová, tenor – Juraj Nociar, klavír Prof. Jaroslav Šaroun.

DUBEN

6. 4. v křižovnické residenci nebo v sále Dr. Fürsta v 18 hodin:

Cestovatelská beseda o „*Cestě na skotské Orkneje*“. Alice Čermáková, nejen architektka, ale také cestovatelka a vystudovaná fotografka, představí své fotografie ze své cesty po Skotsku. Výstava fotografií s výtiskovým názvem „*Nedotčen dobou aneb žít lze i jinak*“ (o životě jednoho domorodce na skotských Orknejských ostrovech) je umístěna v zámecké chodbě a podívat se na ni můžete do konce dubna.

12. 4. v sále Dr. Fürsta v 19:30: **Divadelní spolek KŘOVÍ** zahraje jevištní roadmovie nejen o jízdě životem dvou svérázných žen. Hru *NA ÚTĚKU* napsali Pierre Palmade a Christopher Duthuron, přeložil Alexander Jerie. Od své premiéry v září 2007 v Bordeaux slaví hra veliký úspěch, připravuje se i její filmové zpracování. Jevištní roadmovie, v níž dva muži brilantně popsali pocity dvou žen, z nichž jedna utíká z domova důchodců a druhá od rodiny a obě z umrtvujících nehybné nudy, je plně v rukou dvou hereček - Věry Haneškové coby Claude a Lenky Pavlasové v kůži Margot. Ty si své role útěkářek opravdu užívají. Mezi smíchem a písněmi Edith Piaf, které podbarvují peripetie jednoho nepříliš dlouhého výletu, během něhož usedlá puťka Margot načichne živelností, s níž si dokáže užívat života (i všech lidí kolem sebe) Claude, všem občas běhá mráz po zádech. Je horší skončit ve vězení za vloupání, nebo se nechat vysvobodit těmi, před nimiž hrdinky utíkají? Režie, dramaturgie a výprava Dana Radová.

20. 4. *Dobřichovická míle* – každoroční běžecké závody pro všechny věkové kategorie konané v parku. Pořádá základní škola.

27. 4. sál Dr. Fürsta v 19:30 *Rak a Rak* - unikátní kytarový koncertní projekt otce se synem. V programu zazní barokní hudba Ivana Jelínka (loutnistry ze Sv. Jana pod Skalou) v úpravě pro kytaru, loutnová hudba dávných mistrů, výběr z celovečerních cyklů Štěpána Raka – např. *Chvála čaje, Královská suita a Vůně* a naproti tomu zcela unikátní přínos klasické kytarové literatury – hudba Jaroslava Ježka v podání Jana-Matěje Raka. Uslyšíme skladby, *Šaty dělal člověka, Strejček hlad, Jen ze dne na den* a další. V závěru pořadu uslyšíme i společné duo otce a syna.

28. 4. sál Dr. Fürsta v 15:00. Činoherní pohádku s loutkami pro nejmenší s názvem „*Nápad myšky Terezky aneb o zlé koze*“ přijede zahrát divadlo Matěje Kopeckého.

KVĚTEN

11. 5. začíná pod lípou u zámku sezóna *Farmářských trhů*, od 8 do 12 hodin si přijďte nakoupit produkty přímo od farmářů a výrobců. Sledujte stránky www.dobrichovicketrhy.cz, kde najdete aktuální přehled ke každému trhu, který bude každou lichou sobotu do konce října. Jedinou výjimkou, kdy trh nebude, je 31. 8. z důvodu konání Vinařských slavností.

7. 5. na nádvoří residence řádu Křižovníků připravuje soubor **Ludus musicus** pod vedením Františka Běhounka *Krkonošskou pouť* od Karla Hynka Máchy. Plánovaný začátek je ve 21:30.

19. 5. v 15 hodin, sál Dr. Fürsta – **pohádka pro děti**, tentokrát „*Kůzlátka a Vlček*“ z dílny brněnského divadla Špílberg.

V. Cvrčková

TOMÁŠ BÍM

pět příčin, proč je dobrý malíř

(a co z toho plyne)

Předneseno na vernisáži výstavy Bím 66 (retrospektiva) v pražské Staroměstské radnici 5. února 2013 (výstava je otevřena do konce února).

Dámy a pánové, kteří přišli na vernisáž, není třeba vysvětlovat, že malíř, na jehož obrazy se dívají, je dobrý. Myslí si to taky: právě proto, že svého malíře mají rádi, přece přišli. Když však malíř, jako nyní Tomáš Bím, vůbec poprvé ve svém životě shromáždí soubor celého dosavadního díla, čítající na 250 položek, a zaplní jím tři patra Staroměstské radnice včetně sklepení, znamená to, že se tím jeho obrazy, které jsme dosud vnímali spíše jednotlivě, mohou dostat do úplně jiných souvislostí. Dnes večer mě jich napadá celkem pět.

Za prvé: Tomáš Bím maluje, protože musí. To není samozřejmost. Mnoho malířů ma-

luje proto, že se to kdysi kdesi nějak naučili. A protože neumějí nic jiného, pokračují v tom, i když by nemuseli, protože k tomu nemají zvláštní vnitřní důvod. Tomáš Bím nestudoval na žádné výtvarné akademii, a kdybychom se teď ocitli dejme tomu o pětadvacet let zpátky a místo Vás, usmívajících se účastníků vernisáže, by před námi stanul nějaký přísný soudruh, patrně by na Tomáše zahartusil: A máte, pane, nějakou průkazku, že smíte tohleto dělat, že smíte malovat? A kdyby Tomáš udělal tu chybu a podle pravdy přiznal, že ne, že žádný papír na své malování nemá, velice pravděpodobně by tím tato milá vernisáž skončila dřív, než by začala. Protože bývaly doby, kdy platilo: Bez papíru ani ránu. Tomáš Bím se naučil malovat podobně jako malíři za starých časů: Chodil za těmi, o kterých si myslel, že to dělají dobře, a vypyta-

se jich. A podle všeho nešlo o otázky hloupé, dotyční mistři, jako Kamil Lhoták, nejenže prozradili své know how, ale řekli Tomášovi taky to nejdůležitější, co může mistr nakonec říci svému žáku: Teď, když všechno znáš, už na mě zapomeň a dělej podle sebe.

Za druhé: Tomáš Bím je (navzdory své lidské nerudnosti) malířem pozitivním. To už vůbec není samozřejmost. Malířský názor, že svět je celkem milým místem pro život, se naposled hromadně nosil před více než sto lety, za impresionistů. Claudu Monetovi bylo skoro jistě dobře, když maloval kupy sena při západu slunce, ale Picassovi bylo při portrétování Avignonských slečen hůř – a při tom pak už zůstalo. Modernisté chápali člověka jako zdroj permanentní krize a podobné pojetí ovládá výtvarnou scénu dodnes – takže ani malíři, jejichž životní pocit je pravděpodobně jiný, si ho většinou netroufnou prozradit, aby nebyli historiky umění osočeni z trestuhodné naivity. Mají však pravdu? Moderní člověk přece nemusí být nutně z podstaty věci zoufalcem, poznání nemusí být vždycky tragické, protože proč by mělo být? Je-li někdo schopen vidět svět jako snesitelné místo, neměl by se bát to říci. Nemá se zač stydět.

Za třetí: Tomáš Bím je malíř-vypravěč. To už se v soudobém umění jeví jako vyložená zvláštnost. Kdysi obrazy vyprávěly, bylo možné číst si v nich jako v knize. Podle atributů se dalo rozpoznat i na těch nejzaldněnějších obrazech, kdo všechno je tam namalován. Jinak se vyprávělo Zvěstování a jinak Zmrtvýchvstání – ale vyprávělo se vždycky, a kdo chtěl rozumět, ten v žádném případě nesměl být hloupý. S příchodem moderního umění se to však zas změnilo a modernisté poručili: Pryč se všemi souvislostmi s literaturou! Smrt obrazům, které vyprávějí nějaký příběh! Hanba alegoriím a jim podobným! Ze zasnub moderního výtvarného umění s hudbou se pak zrodila abstrakce (vzpomeňme jen na Kupkovy Bachem inspirované Fugy). A muselo dál uplynout mnoho let, než pár sou-

dobých malířů, jako Bím, řeklo: Nepřikazujte nám předem, jak to máme dělat, protože to, co je dobré, se vždy ukáže až samo nakonec. **Za čtvrté:** Ačkoliv se Tomáš Bím jeví jako realistický malíř, nemaluje nikdy povrch, ale vždy vnitřní magii věcí. Na jeho obrazech skoro nikdy nevidíme lidi, takže věci, stopy po lidech, přebírají původní lidské významy. Bím nezobrazuje to, co viděly jeho oči, ale vyjadřuje stopy, které nazřel vnitřním zrakem. Tato schopnost ho v podivuhodných souvislostech propojuje s různými jinými malíři a grafiky – a schválně teď uvedu jména z protilehlých výtvarných světů, aby bylo zřejmé, že i zdánlivým antipodům může jít o cosi velmi podobného. Bímovy malířské světy se propojují s manýřistickými krajinnými panoramaty Jana Součka, s magickými jezerními výjevy Jindřicha Pilečka, s až obsedantně promalovanými plátny Josefa Vyletala, s crazy gagy na nejvyšší úrovni Adolfa Borna, s nokturny Cyrila Boudy, s desítkami bloudících Nočních chodců Františka Hudečka. A také s melancholickými plátny velkého amerického samotáře Edwarda Hoppera i s erotickým manýřismem Káji Saudka.

Za páté a za poslední: Tomáš Bím přetváří malováním pozemský svět v božskou Arkádiu. Maluje ráj. Jeho obrazy a grafiky z Ameriky i z hlubin oceánů, kde po vzoru Julesa Vernea a Beatles šmejdí mezi rybami jedna žlutá ponorka za druhou, nás ujišťují o tom, že úplně všude, nejvyšš nahoře i nejhloub dole, lze božské najít, jenom chtít. Občas Bím připomene Maxe Švabinského, který se též v grafikách a malbách celý život kořil faunům a nymfám a nedokázal se jich nasytit. Až to jednou nevydržel a v jednom ze svých rajských výjevů plných nepravděpodobných krajinných panoramat a k zešílení krásných rostlin nakreslil i pár kopulujících žiraf. Jako by tím podivuhodným výjevem chtěl říci: Svět si nemůže pomoci, aby se nepodřizoval grandioznímu božskému plánu rajské rujnosti. Všechno je živé. V Bímových obrazech neexistuje smrt. To by za normálních okolnos-

tí tvůrce poněkud degradovalo: kdo neví o smrti, dává tím najevo, že mu z lidské existence možná nedochází to nejpodstatnější. Leč rajská rujnost Bímových krajín podle všeho není zprávou o tvůrčově nevěděni, ale o tom, že se rozhodl smrti vzdorovat.

A co z toho patera nakonec plyne: Že Tomáš Bím je malíř, který se nevzdalil svému publiku, ale komunikuje s ním. I to je v dnešním umění věc, která není běžná. Během posledního století mezi umělce a diváka vstoupily davy a klany odborníků, které tvrdí: Bez nás si vy dva nedokážete rozumět. Ty, malíři, kterého jsme my nevyvolili, nejsi ničím. A ty, diváku, který ses odvážil a zalíbilo se ti něčí dílo bez našeho předchozího přivolení – styď se za to, protože bez nás ses, chudáku, skoro určitě vydal do náruče kých.

Z toho, co můžeme vidět na této výstavě, však plyne, že mimo oba zmíněné extrémy stále existuje i umění, kterému lidé mohou rozumět a mohou si je zvolit sami. Je to zvláštní, ale nad Bímovými obrazy se člověku bezděčně vybaví naše poslední lednové volby, kdy se na obou stranách taky objevilo tolik různých lidí, kteří tvrdili: Volte toho, koho volíme my, protože MY vám to radíme. Tomáš Bím asi těžko mohl tušit, že návštěvníka nad jeho obrazy kromě jiného napadne: Vždyť nakonec je vlastně skoro jedno, koho a co člověk volí. Hlavní, o co jde, je, aby volil doopravdy, kvůli sobě a nikomu jinému. Aby věděl, proč se rozhodl, jak se rozhodl, a aby si pak za svým rozhodnutím stál.

Pavel Kosatík

LITERÁRNÍ KAVÁRNA v Dobřichovicích

Zajímavý nápad se zrodil 10. ledna při vernisáži výstavy grafiky Dany Puchnarové v Café Galerii T. Bíma. Tam totiž probíhal komponovaný program, sestavený z několika částí: hudbu obstarávala Dr. Hana Blochová s harfou, zpěvem a tibetskými mísamí, čtení básní Rabíndranátha Thákura ze sbírky Gítandžalí se ujala pražská spisovatelka, paní Alena Klímová a výklad o obsahu výstavy a životě největšího indického spisovatele, básníka a učitele R. Thákura nabídla přeplněné kavárně autorka výstavy. Poté v rozhovoru s několika návštěvníky probleskla myšlenka, aby se podobné pořady v příjemném prostředí opakovaly a hned se rodily použitelné náměty.

A tak v neděli 3. února byli pozváni zájemci z Dobřichovic a okolí na první akci Literár-

ní kavárny. Program byl pojat jako derniéra – ukončení výstavy D. Puchnarové. Přišli ti, kteří nemohli přijít na vernisáž, dokonce i řada návštěvníků z Prahy, aby si vyslechli citlivě přednesené verše R. Thákura s doprovodem tentokrát indické hudby a vyprávění malířky o tom, jak výtvarník přistupuje k doprovodu jednotlivých básní. Nahlédnutí do tajemství „umělecké kuchyně“ a osvětlení tísnivé dobové situace v naší tehdejší normalizační době 80. let objasnilo posluchačům vznik grafického cyklu k Thákurovým básním jako reakci na dobový duchovní útlak a hledání duchovní opory, jež je však i v dnešní době velmi potřebná. Za přítomnosti kulturní referentky z úřadu města Dobřichovice byla předána recitátorce veršů paní Aleně Klímové rámovaná

barevná litografie a paní kulturní referentka VI. Cvrčková vyslovila záměrům literární kavárny velkou podporu, i když je to akce zcela dobrovolná, bez nároků na zisk a bezplatná

S BETLÉMY do Verony

Kolekce betlémů, kterou vytváří vedoucí souboru Ludus musicus F. Běhounek s partou věrných spolupracovníků již prakticky 20 let, nemá ve světě obdoby. To se vcelku ví a není to žádným tajemstvím. Jedná se totiž o velkoprostorové betlémy zaměřené vždy k jinému období vánočního liturgického cyklu. Ve sbírce tak můžeme obdivovat betlém, adventní, pastýřský (tedy klasický vánoční), městský, tříkrálový, hromniční ... V každém je to jinak. Jiné postavy, jiný příběh, jiná symbolika. A věru nikoli jednoduchá ... To je ale na dlouhé povídání a hlavně na ještě delší podívání ...

Jen málokdy je celý soubor vidět pohromadě. Není divu, dnes je již docela složité vše přepravovat a instalovat.

V italské Veroně se každoročně v prosinci a lednu koná v magické dávné antické aréně světová výstava betlémů nazvaná Presepi dal mondo (<http://www.presepiarenaverona.it/>).

pro návštěvníky. Jejím cílem je vytvořit společně nové kulturní prostředí živého myšlení pro okruh přátel v Dobřichovicích, kteří mají podobné zájmy. Další programy LITERÁRNÍ KAVÁRNY se připravují: večer ze současné poesie a povídek Aleny Klímové v březnu, dále napůl divadelní večer z díla VÁCLAVA HAVLA (asi první neděle v dubnu, který ukáže i neznámé zákulisí jeho vlády na Hradě v podání členů slavného dobřichovického divadelního souboru. Programy a data budou včas publikovány.

Pražská spisovatelka Alena KLÍMOVÁ bude přednášet své sonety a ukázky z povídek dne 7.4. v Café Galerii Bím od 16 hod.

(dp)

A její organizátoři oslovili také F. Běhounek a nabídli mu možnost vystavit tuto kolekci betlémů o právě proběhlých Vánocích na této tradiční výstavě. Taková nabídka se samozřejmě neodmítá, takže betlémy odcestovaly z Dobřichovic do Verony a po dva měsíce tam spolu s dalšími snad čtyřmi stovkami betlémů z celého světa dělaly radost návštěvníkům.

V dobřichovické residenci pak F. Běhounek po návratu betlémy kompletně vystavil a vyprávěl o celé výstavě. Moc dobře se poslouchala slova o tom, že tyto betlémy měly na výstavě veliký úspěch a těšily se velkému zájmu návštěvníků i samotných organizátorů. Zájemci o téma i o celou dobřichovickou spanilou jízdu do Itálie si mohou prohlédnout fotografie na adrese: <https://picasaweb.google.com/111122769898437536560/SBetlemyZDobrichovicDoVerony>.

JM

ZIMNÍ PŘÍPRAVA dobřichovických fotbalistů

Na tradiční otázku: Až se jaro zeptá, co jsi dělal v zimě? – mohou dobřichovičtí fotbalisté směle odpovědět: poctivě a neúnavně jsme trénovali a připravovali se na jarní část mistrovské soutěže - Krušovice krajského přeboru.

Na podzim se sice našemu Áčku dařilo a obsadilo velmi slušné třetí místo se ztrátou jediného bodíku na prvního, jenže letošní jaro bude neobvykle těžké. Nejenom proto, že Krušovice KP je velice náročná soutěž s mnoha kvalitními týmy, které skoro všechny přes zimu ještě masivně posilovaly! Leckteré by totiž, podobně jako my, chtěly také postoupit do divize (jmenovitě Ovčáry, Louňovice, Nová Ves a Benátky) a jiné zase chtějí za každou cenu KKP udržet... Situace nebude vůbec

jednoduchá i proto, že v kádru došlo k velkým změnám. Na prvním srazu, v polovině ledna, se objevilo hned osm nových hráčů!

Naopak někteří na podzim osvědčení borci ze studijních či existenčních důvodů skončili. Trenér Lacina tudíž družstvu naordinoval náročný program tréninkových jednotek na UMT v Radotíně, ve WELLNESS centru ve Všenorech a řadu náročných přípravných zápasů s většinou divizními týmy nebo dokonce i s účastníky ČFL. Necháme se tedy překvapit, jak se podaří tým poskládat a jaký bude mít herní projev.

PERLIČKA – mezi nově příchozími jsou i dva afričtí studenti, kteří si zahráli za mládežnickou reprezentaci své země!

Přehled zatím sehraných přípravných zápasů

Sok. Dobřichovice - SK Úvaly (divize)	4:4
Horní Měcholupy (ČFL) - Sok. Dobřichovice	2:3!
Motorlet Praha (divize) - Sok. Dobřichovice	5:2
Tatran Rakovník (KP) - Sok. Dobřichovice	3:4
Nové Strašecí (divize) - Sok. Dobřichovice	1:1

Všechny zápasy se hrají na UMT soupeřů, nebo na UMT v Radotíně.

Návrat zimy, doprovázený silným sněžením, znemožnil sehrát hned dvě utkání s divizními celky Štěchovic a Aritmy, jež se měla odehrát na UMT v Rynholci (ve čtvrtek 7. 2.) a v Praze (v sobotu 16. 2.). V obou případech nestačili domácí odhrabat snůh. Úspěšní byli naopak pořadatelé na UMT v Neratovicích (v sobotu 10. 2.), takže přípravný zápas mezi divizními FC Neratovicemi/Byškovci a našim Sokolem Dobřichovice se mohl uskutečnit. Dobřichovice se prezentovaly rychlou, technickou

kopanou v naprosto vyrovnaném střetnutí, které také nakonec skončilo remízou 2:2.

V neděli 17. 2. se na UMT v Radotíně utkali naši fotbalisté s dalším divizním týmem Rokycan. Duel poskytl konfrontaci středočeského a západočeského „fotbalového stylu“. Rokycany byly důzrnější a porazily Dobřichovice 4:1. 2. 3. se náš tým ještě utká s SK Kladno (ČFL). PRVNÍ MISTROVSKÝ ZÁPAS se uskuteční v sobotu 9. 3. ve 14:00 hodin na UMT v Berouně: ČLU Beroun - Sokol Dobřichovice.

S pozdravem - na shledanou na fotbale, za oddíl kopané Miloslav Omáčka.

VOLEJBALOVÉ SOUTĚŽE

v polovině února

Muži A, 1. liga

Po vánoční přestávce se našim dařilo. Díky čtyřem vítězstvím (v Hradci Králové 3:1, v Brně, i když bylo posíleno několika extraligovými hráči, hladce 3:0, doma s Plzní 3:0 a s Rakovníkem 3:1) a také díky tomu, že České Budějovice v tomto období dvakrát prohrály (v Hradci Králové a v Brně), se naše Áčko vyhoupllo na první místo a stalo se tak vítězem základní části! Naši z celkového počtu dvaadvaceti utkání sedmnáctkrát zvítězili a se skórem 57:29 a 49 body obsadili v závěrečné tabulce základní části první místo. Na dalších místech se umístila družstva: Č. Budějovice (47 b.), ČZU Praha B (46 b.), MFF Praha (43 b.), Kladno (34 b.), Česká Lípa (33 b.), Nymburk (33 b.), Hradec Králové (28 b.), Brno B (26 b.), Rakovník (22 b.), Ervěnice (20 b.) a Plzeň (15 b.). Prvních osm družstev postoupilo do play-off, kde se hraje vyřazovacím způsobem na tři vítězná utkání. Naši svému soupeři, kterým bylo družstvo Hradce Králové, nedali šanci a zvítězili hned v prvních třech zápasech. Spolu s našimi jsou v semifinále Č. Budějovice (po výhře 3:0 nad Nymburkem), ČZU Praha B (po výhře 3:1 nad Č. Lípou) a Kladno, které ve čtyřech zápasech vyřadilo MFF Praha. Výsledky těchto zápasů určily semifinálové dvojice: naši se o postup do finále utkají s Kladnem, Č. Budějovice budou hrát s ČZU Praha B. První dvě utkání sehrají naši na domácí půdě, a to 22. a 23. února, třetí a případné čtvrté sehrají 1. a 2. března v Kladně; pokud dojde na pátý zápas, bude sehrán 9. března a naši budou mít výhodu domácího prostředí. Porážení semifinalisté se utkají o třetí a

čtvrté místo, vítězové o místo první, které zaručuje přímý postup do extraligy.

Ženy A, 1. liga

V posledních zápasech před ukončením základní části sehrály naše ženy dvě dvojutkáni: v Českých Budějovicích prohrály s Madetou 3:2 a 3:0, doma pak v prvním utkání porazily 3:2 Střešovice, vedoucí družstvo soutěže, ale ve druhém podlely 3:0; ve své skupině tak skončily na pátém místě. V další fázi hrají první tři družstva české a první tři družstva moravské skupiny o celkové vítězství a postup do extraligy, poslední tři družstva z obou skupin (Opava, Nový Jičín, Uherské Hradiště, Dobřichovice, Žižkov a Ped.fak. Č. Budějovice) hrají o udržení. Naše ženy si zatím v této skupině vedou velmi dobře: doma dvakrát vyhrály nad Uherským Hradištěm (3:1, 3:0) a jednou zvítězily v Opavě (3:0); druhý zápas v Opavě prohrály 1:3. I přes tuto prohru jsou v průběžné tabulce na prvním místě! Další utkání budou hrát v těchto termínech: 16. a 17. února doma s Novým Jičínem, 2. a 3. března v Uherském Hradišti, 9. a 10. března doma s Opavou a nakonec 16. a 17. března v Novém Jičíně. Naděje, že naše ženy budou hrát první ligu i v příštím roce, je velmi reálná.

Muži B, krajský přebor 1. třídy

Zdá se, že nový rok zastihl mužské Běčko v dobré formě, jak o tom svědčí dosud sehraná utkání: v Českém Brodě naši zvítězili dvakrát 3:0 a doma si poradili s Tuchlovicemi 3:0, 3:1. V tabulce jsou na pátém místě o tři body za čtvrtým Benešovem. Poslední zápas sehrají doma 16. 3. s Benešovem.

Ženy B, krajský přebor 1. třídy

V novém roce sehrálo ženské Běčko osm zápasů, z toho sedm vítězných! Ve Slaném vyhrálo 3:1 a prohrálo 3:2, doma s Příbramí vyhrálo 3:0, 3:1, v Benešově zvítězilo 3:1, 3:1 a doma porazilo Benátky 3:2 a 3:0. Děvčata jsou v průběžné tabulce na druhém místě o tři body za prvním Rakovníkem a o sedm bodů před třetím VK Benešovská. Doma (tj. v Třebotově) budou hrát až jen 23. února (se Zdicemi) a 16. března (s Komárovem); soutěž zakončí 23. března dvěma utkáními v Rakovníku.

Kadetky, krajský přebor

Na domácím turnaji 13. ledna porazily Nymburk 3:0 a prohrály s Mladou Boleslaví 3:2. Na turnaji v Mělníku 10. února porazily Neratovice 3:1 a podlely Mělníku 3:0. V tabulce jsou na třetím místě za první Mladou Boleslaví, druhým Mělníkem a před čtvrtými Neratovicemi. Doma budou hrát až 17. března s Rakovníkem a Kladnem; těmito zápasy soutěž zakončí.

HgS

FOTOSERIÁL K ČLÁNKU

Na samotě u lesa

Prof. Lewit v akci

Cvičení v CKP

